

Główny Urząd Statystyczny 100 lat na fotografiach 1918–2018

Statistics Poland
100 Years on Photographs

Główny Urząd Statystyczny 100 lat na fotografiach 1918–2018

Statistics Poland
100 Years on Photographs

Opracowanie publikacji

Preparation of the publication

Główny Urząd Statystyczny,
Departament Opracowań Statystycznych
Statistics Poland,
Statistical Products Department

Zespół autorski

Editorial team

Paulina Kucharska-Singh, Agnieszka Mróz,
Anna Prochaska, Piotr Walaszczak

Kierujący

Supervisor

Renata Bielak

Tłumaczenie

Translation

Marta Bendowska, Michał Chaber,
Anna Prochaska, Maciej Żelechowski

Skład komputerowy i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Pracownia C&C Sp. z o.o., www.ccpog.com.pl

Projekt okładki

Cover design

Zespół autorski GUS z udziałem Pracowni C&C Sp. z o.o.

Na okładce wykorzystano fotografię
pochodzącą ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego
On the cover a photograph from the National Digital Archives was used

ISBN 978-83-7027-681-2

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208.
Informacje w sprawach sprzedaży publikacji — tel. (22) 608 32 10, 608 38 10
Zam. 265/2018/nakt. 3000

Szanowni Państwo,

Główny Urząd Statystyczny świętuje w bieżącym roku stulecie swojego istnienia. Historia Urzędu przebiegała pod znakiem wielu istotnych zmian w organizacji i sposobie funkcjonowania, ale jednocześnie trwałości celów i zasad. Dbając o ciągły rozwój, GUS od stu lat niezmiennie realizuje swoją misję poprzez dostarczanie odbiorcom rzetelnych informacji.

Doniosły jubileusz Urzędu stał się inspiracją do przygotowania albumu pt. „Główny Urząd Statystyczny. 100 lat na fotografiach”. Z przyjemnością oddaję do rąk Państwa tę publikację, która przybliży historię GUS w niekonwencjonalnym ujęciu. Wybrane fakty z życia Instytucji, ukazujące przemiany w jej działalności, przedstawiono na podstawie fotografii. Ich uzupełnieniem są krótkie biografie kolejnych prezesów GUS.

Jestem przekonany, że dzięki tej publikacji wielu Czytelników przywoła wspomnienia o wydarzeniach i ludziach, którzy tworzyli stuletnią tradycję polskiej statystyki publicznej. Ufam, że pozwoli też Państwu poznać Główny Urząd Statystyczny jako miejsce z duszą.

Życzę Państwu przyjemnej lektury.

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Warszawa, czerwiec 2018 r.

Dear Readers,

Statistics Poland celebrates its centenary this year. The history of the Office has been marked not only by a number of significant changes concerning the organisation and functioning, but also by the sustainability of its objectives and principles. Focusing on continuous development, for one hundred years Statistics Poland has been consistently implementing its mission by providing reliable information to its users.

The momentous jubilee of the Office became an inspiration for the preparation of an album entitled “Statistics Poland. 100 Years on Photographs”. I am pleased to introduce this publication, which presents the history of Statistics Poland in a unique way. Selected facts from the life of the Institution, showing the changes in its activity, were presented on the basis of photographs. They are complemented by short biographies of successive presidents of Statistics Poland.

I am convinced that after seeing this publication many readers will recall memories of the events and people who created a hundred-year-old tradition of Polish official statistics. I believe that it will also enable you to discover the soul of Statistics Poland.

Enjoy your reading.

President
Statistics Poland

dr Dominik Rozkrut

Warsaw, June 2018

*... ażeby wszystko zostało zmierzone, co się da wymierzyć,
a co jest niewymierne, stało się wymiernym.*

*... in order to measure everything that can be measured
and change immeasurable into measurable.*

Stefan Moszczeński

Spis treści

Kluczowe fakty z historii GUS	9
Główny Urząd Statystyczny od A do Z	15
Sylwetki Prezesów GUS	97
Fotografie	107

Table of contents

Key Facts about Statistics Poland	9
Statistics Poland from A to Z	15
Presidents of Statistics Poland: Biographical Notes	97
Photographs	107

Kluczowe fakty z historii GUS

Key Facts about
Statistics Poland

13 VII 1918

Powołanie Głównego
Urzędu Statystycznego
Establishment of Statistics Poland

Reskrypt Rady
Regencyjnej
o utworzeniu
i organizacji GUS
Rescript of the
Regency Council on
the establishment
and organisation of
Statistics Poland

21 X 1919

Uchwalenie przez Sejm RP ustawy
o organizacji statystyki administracyjnej
Adoption of a law on the organisation of administrative
statistics by the Sejm of the Republic of Poland

30 IX 1921

Przeprowadzenie pierwszego Powszechnego Spisu Ludności
Conduct of the first Population Census

10 XI 1921

Wydanie pierwszego „Rocznika Statystyki Rzeczypospolitej Polskiej”
Publication of the first “Yearbook of Statistics of the
Republic of Poland”

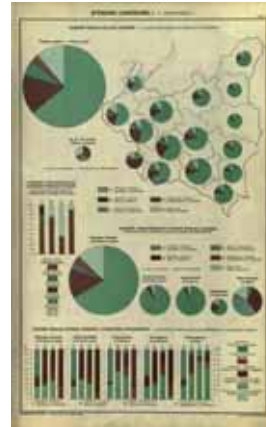
Okladka pierwszego
rocznika
Cover of the first
yearbook

21-24 VIII 1929

Organizacja 18. Sesji Międzynarodowego
Instytutu Statystycznego
Organisation of the 18th Session
of the International Statistical Institute

1 XII 1930

Wydanie pierwszego „Atlasu
Statystycznego Rzeczypospolitej Polskiej”
Publication of the first “Statistical Atlas of
the Republic of Poland”

Plansza z „Atlasu
Statystycznego
Rzeczypospolitej
Polskiej”
Sheet from the
“Statistical Atlas of the
Republic of Poland”

9 XII 1931

Przeprowadzenie drugiego Powszechnego Spisu Ludności
Conduct of the second Population Census

Dziewczynka leżąca na arkuszu spisowym
Girl lying on the census sheet

IX 1939

Wybuch II wojny światowej –
przerwanie działalności GUS
Outbreak of the World
War II – suspension of
Statistics Poland’s activity

I 1940

Przeniesienie
biblioteki
i archiwum GUS
do Krakowa przez
niemieckie władze
okupacyjne
Relocation of the
Statistics Poland’s
library and archives
to Cracow by the
German occupation
authorities

1918 1919 1920 1921 1922 1923 1924 1925 1926 1927 1928 1929 1930 1931 1932 1933 1934 1935 1936 1937 1938 1939 1940 1941 1942

12 III 1945

Wznowienie działalności GUS
Resumption of Statistics Poland

Fragment protokołu posiedzenia Rady Ministrów z 12 III 1945 r., odnoszący się do reaktywowania GUS

Extract from the protocol of the meeting of the Council of Ministers of 12 March 1945 concerning the reactivation of Statistics Poland

14 II 1946

Przeprowadzenie Powszechnego Sumarycznego Spisu Ludności
Conduct of the Summary Population Census

Publikacja GUS z wynikami Powszechnego Sumarycznego Spisu Ludności 1946
Publication issued by Statistics Poland with the results of the Summary Population Census 1946

1948

Rozstrzygnięcie konkursu architektonicznego na obecną siedzibę GUS
Presentation of results concerning the architectural competition for the current seat of Statistics Poland

Gmach GUS przy Al. Niepodległości 208 w Warszawie
Headquarter of Statistics Poland at 208, Niepodległości Avenue in Warsaw

3 XII 1950

Przeprowadzenie Narodowego Spisu Powszechnego
Conduct of the National Census

Ulotka z apelem o udział w Narodowym Spisie Powszechnym
Leaflet calling for participation in the National Census

1951-1955

Zawieszenie powszechnej działalności publikacyjnej GUS
Suspension of the general publication activities of Statistics Poland

IV 1955

Powołanie Zakładu Techniki Statystycznej w celu zmodernizowania sposobu opracowywania badań

Establishment of the Department of Statistical Technology, the aim of which was to modernise the research development

V 1957

Utworzenie Zakładu Wydawnictw Statystycznych
Creation of the Statistical Publishing Establishment

Drukarnia
Printing office

6 XII 1960

Przeprowadzenie Spisu Powszechnego
Conduct of the National Census

15 II 1962

Utworzenie wojewódzkich urzędów statystycznych
Establishment of regional statistical offices

24 V 1967

Utworzenie Zarządu Mechanizacji i Automatyzacji Opracowań Statystycznych (obecnie Centrum Informatyki Statystycznej)
Establishment of the Board of Mechanisation and Automatisation of Statistical Publications (now Centre of Statistical Information Technology)

10 XII 1967

Uruchomienie w GUS pierwszej elektronicznej maszyny cyfrowej ICL-1905
Start of the first electronic digital machine ICL-1905 in Statistics Poland

10 XII 1968

Przekształcenie Biblioteki Urzędu w Centralną Bibliotekę Statystyczną
Transformation of the Office's Library into the Central Statistical Library

Centralna Biblioteka Statystyczna
Central Statistical Library

8-12 XII 1970

Przeprowadzenie Narodowego Spisu Powszechnego
Conduct of the National Census

Ulotka z informacją o Narodowym Spisie Powszechnym
Informational leaflet about the National Census

11 1972

Powstanie resortowego ośrodka szkoleniowego w Jachrance k. Warszawy (obecnie Centrum Badań i Edukacji Statystycznej)
Establishment of a ministerial training centre in Jachranka near Warsaw (currently the Centre for Research and Statistical Education)

1 VI 1975

Utworzenie 32 nowych wojewódzkich urzędów statystycznych w ślad za podziałem administracyjnym kraju na 49 województw
Establishment of 32 new regional statistical offices as a result of administrative division of the country into 49 voivodships

1-9 IX 1975

Organizacja 40. Sesji Międzynarodowego Instytutu Statystycznego
Organisation of the 40th Session of the International Statistical Institute

Transparent przed wejściem do Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie
Banner in front of the entrance to the Palace of Culture and Science in Warsaw

30 VII 1981

Uruchomienie w Ośrodku Elektronicznym GUS w Warszawie pierwszego minikomputera Mera-9150
Start of the first mini-computer Mera-9150 at the Electronic Centre of Statistics Poland in Warsaw

Minikomputer Mera-9150
Mini computer Mera-9150

7-13 XII 1978

Przeprowadzenie Narodowego Spisu Powszechnego
Conduct of the National Census

7-12 XII 1988

Przeprowadzenie Narodowego Spisu Powszechnego
Conduct of the National Census

29-31 X 1990

Podpisanie deklaracji o współpracy pomiędzy GUS a Eurostatem
Signature of declaration on cooperation between Statistics Poland and Eurostat

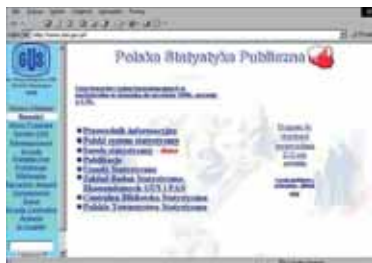
1993

Uruchomienie strony internetowej GUS
Launch of the website of Statistics Poland

29 VI 1995

Uchwalenie przez Sejm RP ustawy o statystyce publicznej
Adoption of the law on official statistics by the Sejm of the Republic of Poland

Przeniesienie strony internetowej GUS do domeny rządowej
Transfer of the Statistics Poland's website to the government domain

Strona internetowa GUS w 1995 r.
Website of Statistics Poland in 1995

1 I 1999

Podział administracyjny kraju na 16 województw - reorganizacja urzędów statystycznych
Administrative division of the country into 16 voivodships - reorganisation of statistical offices

Zakończenie negocjacji w sprawie członkostwa Polski w Unii Europejskiej w obszarze statystyki
Completion of negotiations on Poland's membership of the European Union in the field of statistics

21 V-8 VI 2002

Przeprowadzenie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań
Conduct of the Population and Housing Census

Plakat spisowy
Census poster

1 IX-31 X 2010

Przeprowadzenie Powszechnego Spisu Rolnego
Conduct of the Agricultural Census

V 2004

Przyjęcie GUS do Europejskiego Systemu Statystycznego
Inclusion of Statistics Poland in the European Statistical System

1 I 2009

Wprowadzenie sprawozdawczości elektronicznej do badań statystycznych oraz specjalizacji urzędów statystycznych
Introduction of electronic reporting on statistical surveys and statistical offices' specialisation

1 IV-30 VI 2011

Przeprowadzenie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań
Conduct of the Population and Housing Census

1 VII-31 XII 2011

Przewodnictwo GUS Grupie Roboczej Rady UE ds. Statystyki w okresie polskiej prezydencji w Unii Europejskiej
Working Group of the Council of the European Union on Statistics under the chairmanship of Statistics Poland

„This is Poland” – publikacja GUS wydana z okazji polskiej prezydencji
“This is Poland” - publication of Statistics Poland issued on the occasion of the Polish Presidency

18-20 IV 2012

Organizacja I Kongresu Statystyki Polskiej w Poznaniu z okazji jubileuszu 100-lecia Polskiego Towarzystwa Statystycznego
Congress of Polish Statistics in Poznań on the occasion of the 100th anniversary of the Polish Statistical Association

Sesja naukowa
Scientific session

26-29 VI 2018

Organizacja Europejskiej konferencji na temat jakości w statystyce publicznej (Q2018) w Krakowie
Organisation of European Conference on quality in official statistics (Q2018) in Cracow

10-12 VII 2018

Organizacja II Kongresu Statystyki Polskiej w Warszawie z okazji 100-lecia GUS
Organisation of the II Congress of Polish Statistics in Warsaw on the occasion of 100th anniversary of Statistics Poland

Główny Urząd Statystyczny od A do Z

Statistics Poland from A to Z

Akty prawne Legal acts

Główny Urząd Statystyczny powołano Reskryptem Rady Regencyjnej z dnia 13 lipca 1918 r. Na jego mocy cała statystyka państwowa została scentralizowana w GUS.

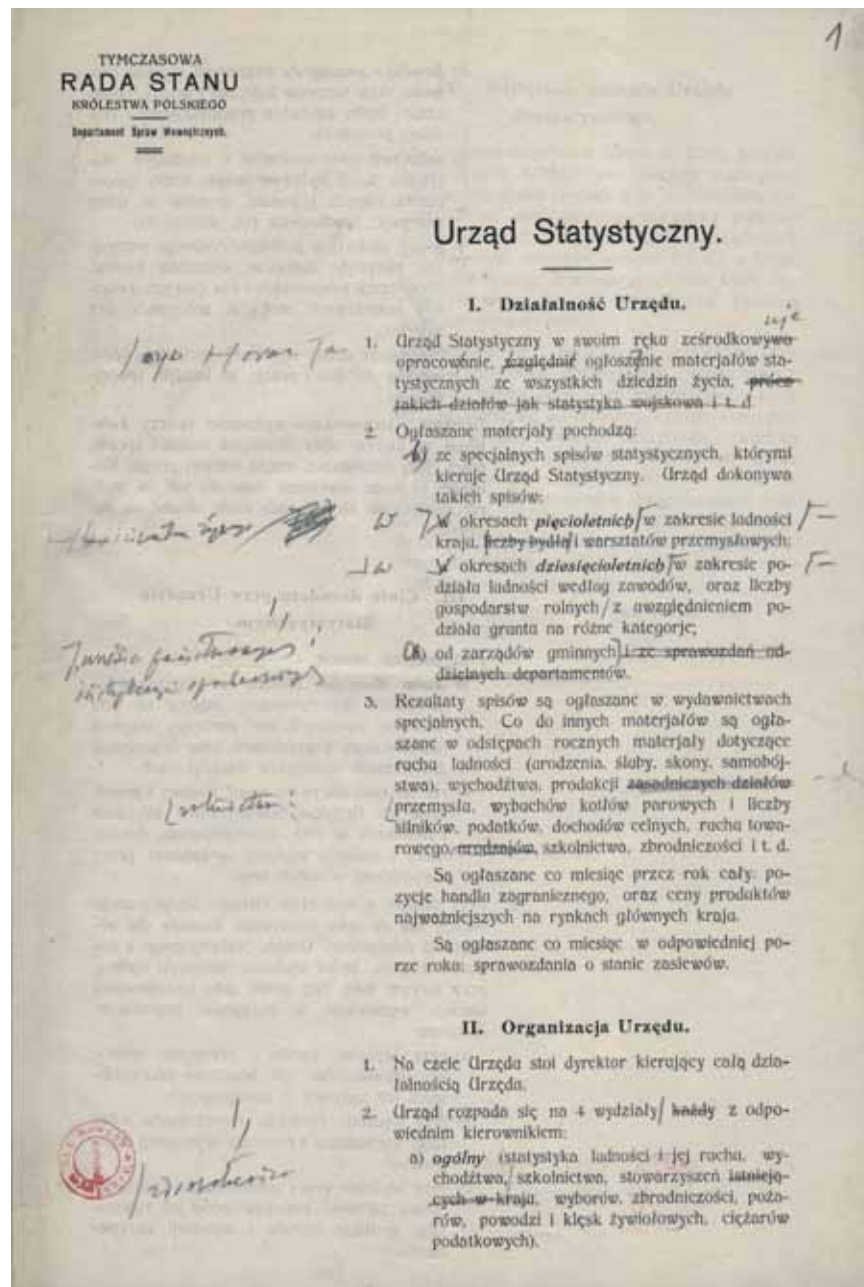
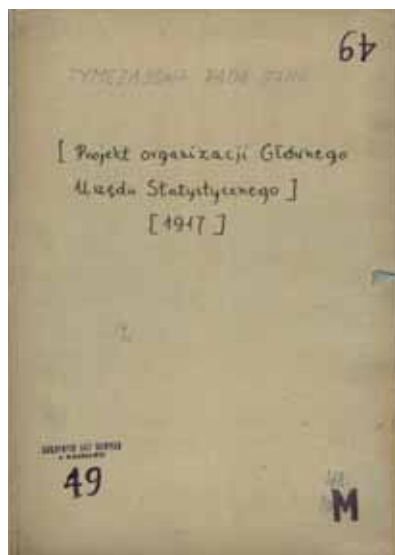
Przez minione stulecie ustawa o statystyce przybierała różny kształt i podlegała licznym zmianom. Pierwszą uchwalono w 1919 r., nadając GUS zadania jako naczelnemu organowi statystyki administracyjnej. Obecnie podstawę prawną funkcjonowania polskiej statystyki publicznej stanowi ustawa z czerwca 1995 r., kilkakrotnie nowelizowana.

Statistics Poland was established by the Rescript of the Regency Board on 13 July, 1918. Under the decree, all official statistics was centralised in the Office.

Over the past century, the statistics act has taken different forms and undergone numerous changes. The first one was adopted in 1919, entitling Statistics Poland to be a high-level authority of administrative statistics. Current Act of June, 1995, amended several times, provides the legal foundation for the functioning of Polish official statistics.

Reskrypt Rady Regencyjnej z 13 lipca 1918 r. o utworzeniu i organizacji Głównego Urzędu Statystycznego
Rescript of the Regency Council of 13 July, 1918 on the establishment and organisation of Statistics Poland

Projekt organizacji Głównego Urzędu Statystycznego z 1917 r., na którym zachowały się odręczne poprawki Project of Statistics Poland organisation of 1917, with handwritten corrections

657

Biblioteka Library

Centralna Biblioteka Statystyczna powstała w 1918 r., równocześnie z Głównym Urzędem Statystycznym. Początkowo księgozbiór składał się z ok. 3 tysięcy woluminów odziedziczonych po Warszawskim Komitecie Statystycznym. Obecnie Biblioteka szczydzi się księgozbiorem głównym liczącym ok. 500 tysięcy prac naukowych i popularno-naukowych z zakresu statystyki i demografii oraz nauk społeczno-ekonomicznych. Jest to najstarsza i największa tego typu specjalistyczna kolekcja w Polsce i druga co do wielkości w Europie. W zbiorach, oprócz wszystkich wydawnictw GUS oraz urzędów statystycznych, gromadzone są także roczniki i publikacje innych krajów oraz instytucji międzynarodowych, m.in. ONZ, UE czy OECD.

The Central Statistical Library was established in 1918, at the same time as Statistics Poland. Initially, the book collection consisted of about 3 thousand volumes inherited from the Warsaw Statistical Committee. At present, the Library can pride itself on a book collection of c. 500 thousand scientific and popular science papers in statistics and demography, as well as in socio-economic sciences. It is the oldest and the largest specialised collection of this type in Poland and the second largest in Europe. Apart from all Statistics Poland and statistical offices' publications, the Library also holds yearbooks and publications of other countries and international institutions, such as the UN, the EU and the OECD.

Czytelnia Biblioteki w latach 60.
Reading room in the 1960s

Goście w czytelni po modernizacji
przeprowadzonej w 2015 r.
Guests of the reading room
renovated in 2015

Czytelnia Biblioteki, 2013 r.
Reading room, 2013

Katalog rzeczowy
Subject catalogue

Czasopisma Journals

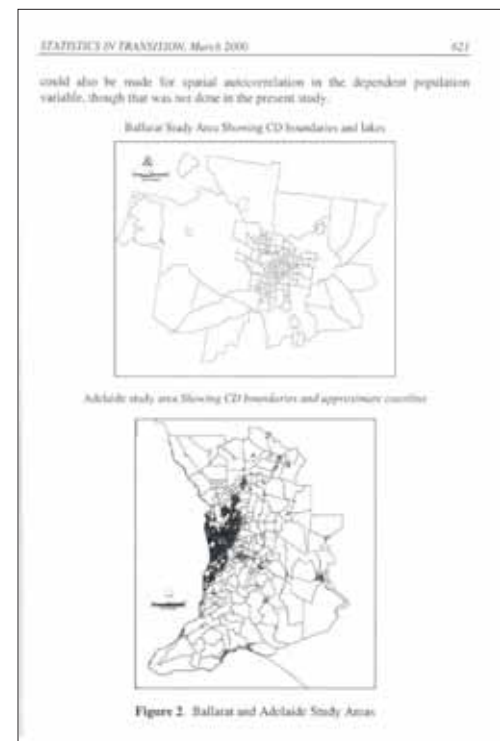
W bogatej ofercie wydawniczej GUS znajdują się m.in. czasopisma naukowe, wydawane wspólnie z Polskim Towarzystwem Statystycznym.

„Wiadomości Statystyczne” to czasopismo poświęcone teorii i praktyce statystycznej, ukazujące się od września 1956 r. – początkowo jako dwumiesięcznik, a od 1966 r. jako miesięcznik. Zawiera artykuły naukowe z zakresu statystyki oraz dziedzin pokrewnych.

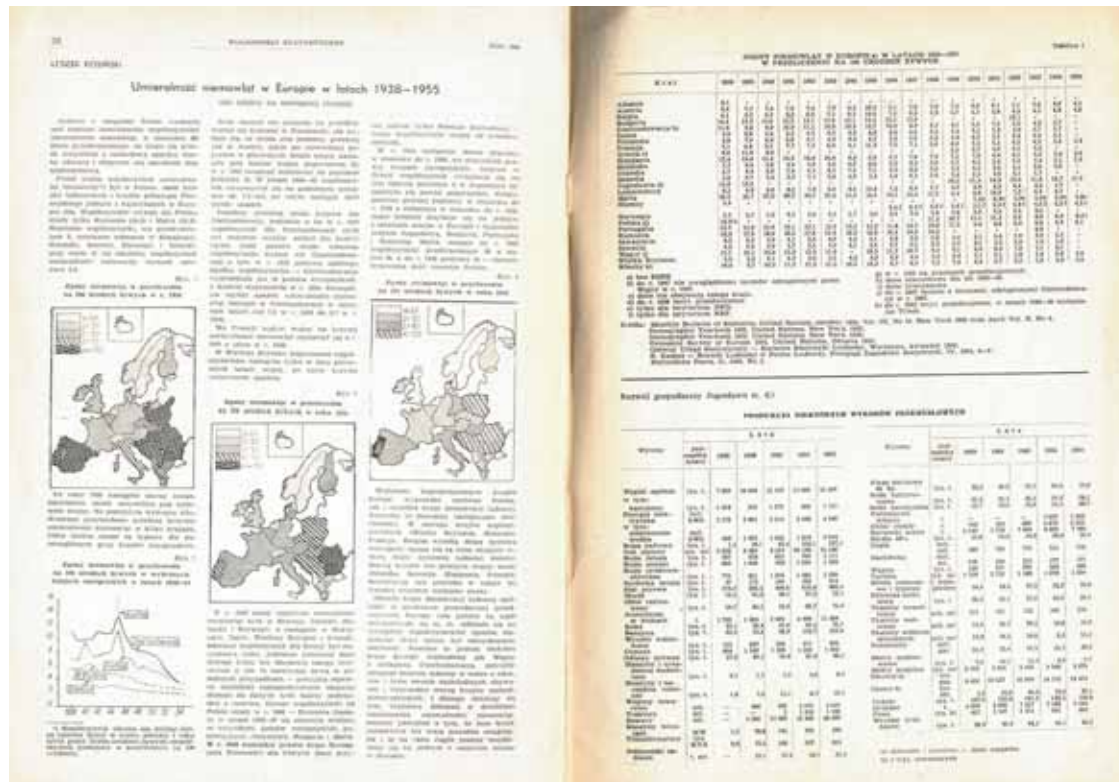
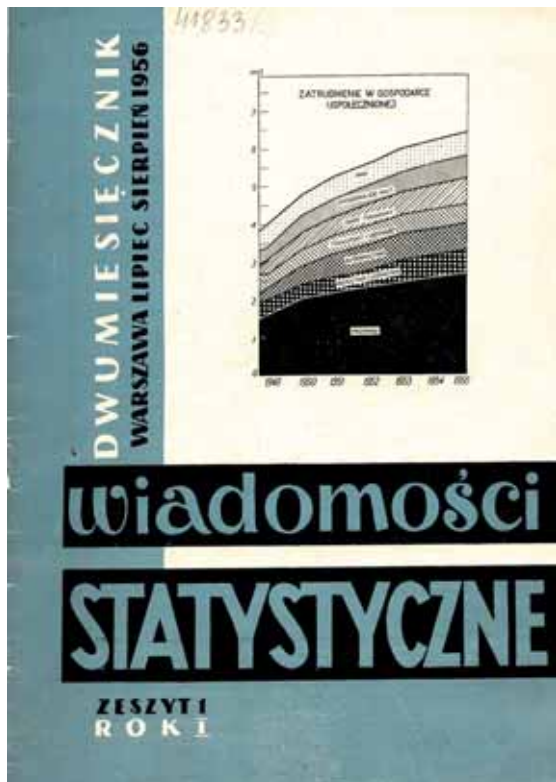
„Statistics in Transition” to czasopismo o charakterze międzynarodowym, dostępne od 1993 r., aktualnie wydawane cztery razy w roku. Jego powstanie było związane z potrzebą analizy zmian statystycznych w okresie przejścia z gospodarki centralnie planowanej do rynkowej. Z upływem lat periodyk stał się forum wymiany myśli i doświadczeń pomiędzy statystykami i użytkownikami informacji w skali światowej.

The vast range of Statistics Poland’s publications includes, i.a. scientific journals published jointly with the Polish Statistical Association.

The “Statistical News” is a periodical devoted to statistical theory and practice, published since September 1956 as a bimonthly journal, but since 1966 as a monthly. It contains scientific articles on statistics and related subjects. The “Statistics in Transition” is an international journal, available since 1993, currently published four times a year. Its creation was related to the need to analyse statistical changes in the period of transition from a centrally planned economy to a market economy. Over the years, the journal has become a forum for exchange of ideas and experience between statisticians and users of information on a global scale.

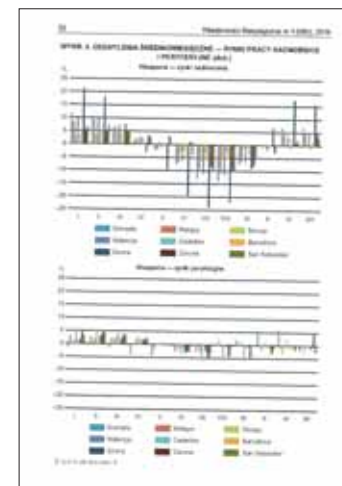
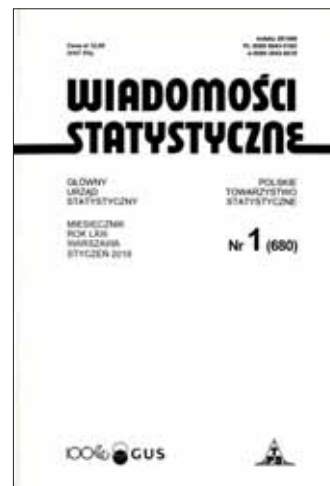

Czasopismo „Statistics in Transition”
“Statistics in Transition” journal

Pierwsze numery „Wiadomości Statystycznych”
First issues of the “Statistical News”

Współczesna odsłona
„Wiadomości Statystycznych”
Modern layout of
the “Statistical News”

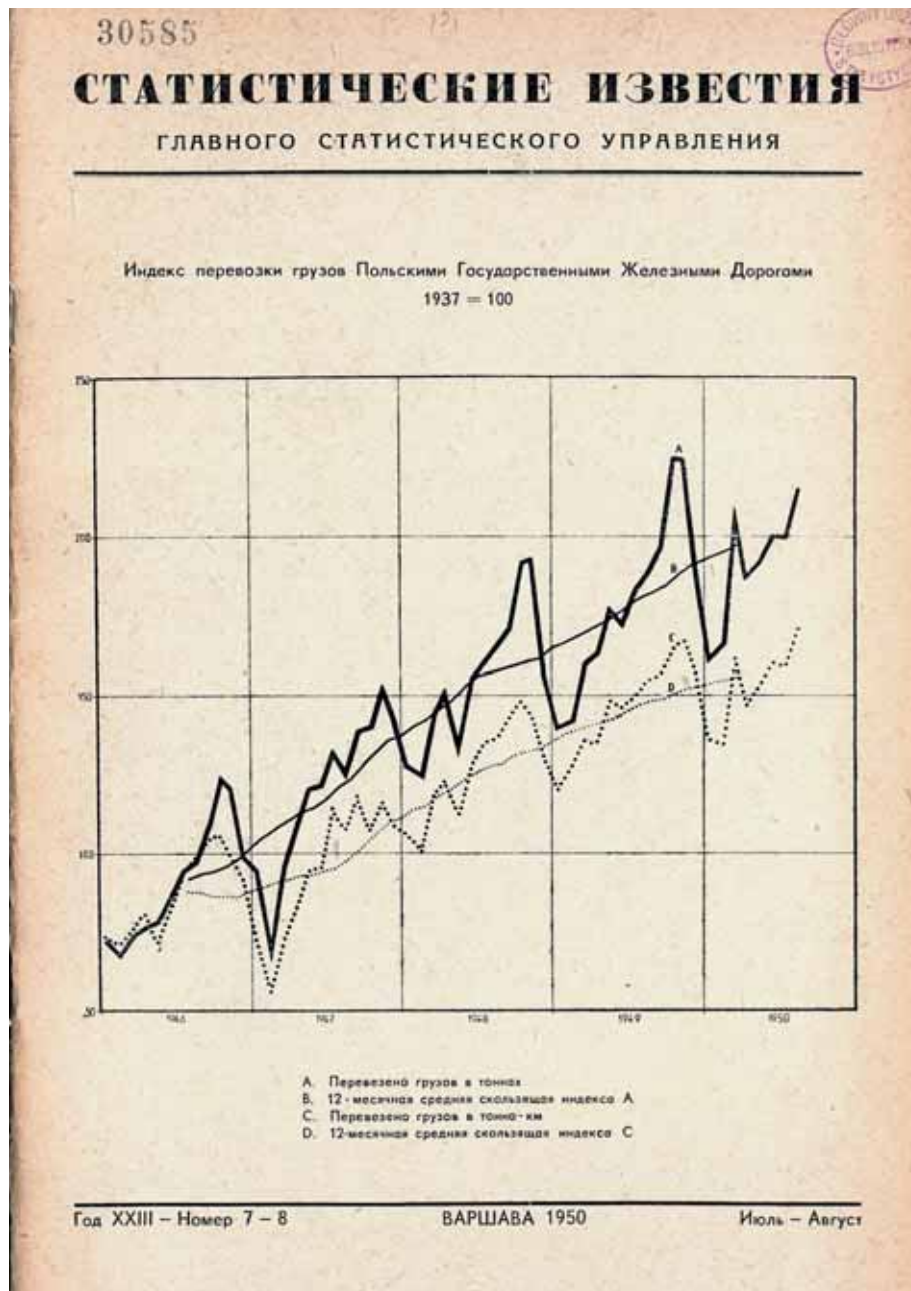

Zanim powstało czasopismo „Wiadomości Statystyczne”, GUS wydawał publikację pod tym samym tytułem (w latach 1923-1939 oraz 1945-1951). Było to opracowanie prezentujące tabelarycznie dane statystyczne o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju.

Before the “Statistical News” periodical was produced, Statistics Poland had published a publication under the same title (in the years 1923-1939 and 1945-1951). However, it was a study presenting statistical data on the socio-economic situation of the country in tabular form.

„Wiadomości Statystyczne”
w języku rosyjskim, 1950 r.
“Statistical News” in Russian, 1950

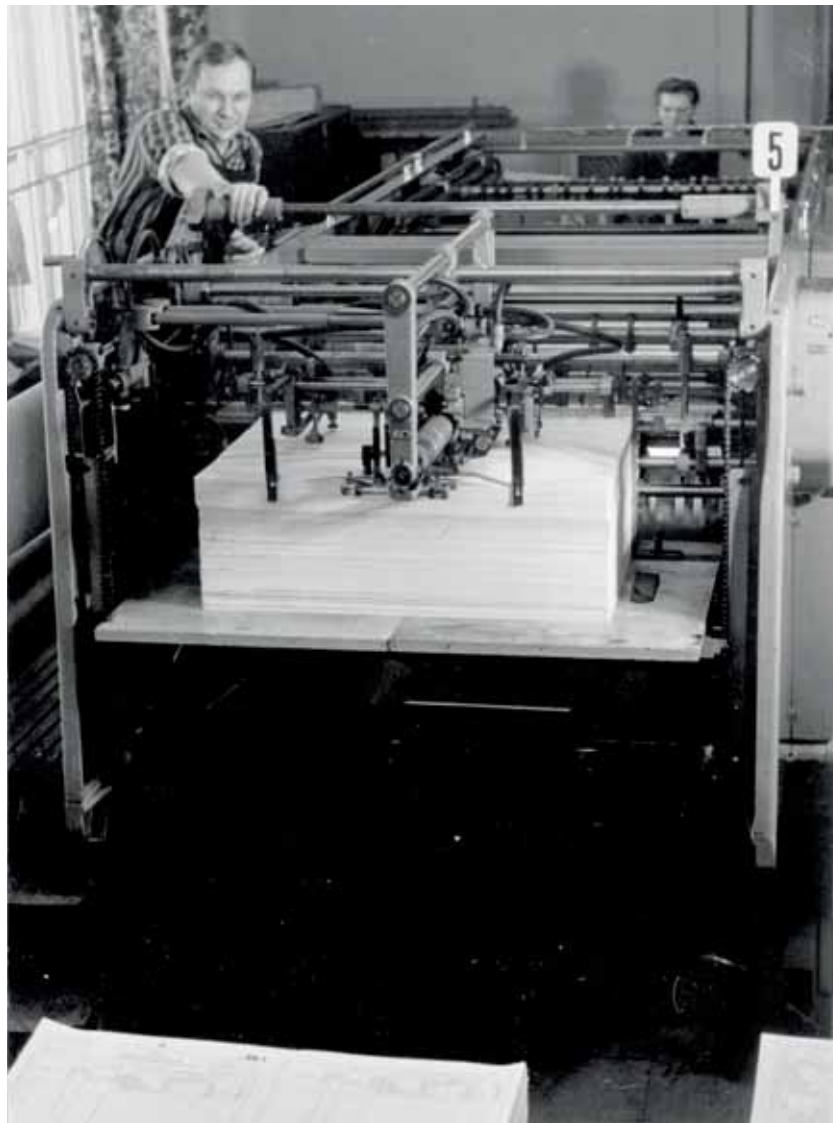
Pracownicy w trakcie
przeglądania czasopism GUS
Employees during browsing
journals of Statistics Poland

Drukarnia Printing office

Wraz z przyjęciem statutu GUS z 1921 r. powołano Wydział Wydawnictw i Pomocy Naukowych, zajmujący się działalnością publikacyjno-drukarską oraz biblioteką. Pięć lat później w Urzędzie utworzono Oddział Drukarski, w którym zostały scentralizowane wszystkie prace dotyczące drukarstwa i poligrafii. W czasie II wojny światowej działalność wydawnicza, jak i całego Urzędu, została zawieszona.

Ważną datą w historii powojennej jest 1957 r., kiedy wydzielono jako dwudziesty trzeci departament Drukarnię Zakładową GUS. W połowie lat 70. drukarnia została samodzielną jednostką podległą Prezesowi GUS, by ostatecznie w 1988 r. przekształcić się w Zakład Wydawnictw Statystycznych (ZWS). Od tego czasu ZWS zajmuje się prowadzeniem prac wydawniczych i poligraficznych oraz rozpowszechnianiem publikacji GUS.

With the adoption of Statistics Poland's statute of 1921, the Publishing and Scientific Assistance Department was formed and coordinated publishing and printing activities as well as the library. Five years later Statistics Poland established the Printing Section, where all the works related to printing and graphic arts industry were centralised. During the World War II, not only the publishing, but also the activity of Statistics Poland was suspended. An important date in the post-war history was 1957, when the printing office was designated as the twenty-third department of Statistics Poland. In the middle of the 1970s the printing office became an independent unit subordinate to the President of Statistics Poland, eventually transforming into the Statistical Publishing Establishment in 1988. Since then it has been involved in publishing and printing work as well as dissemination of Statistics Poland's publications.

Drukarnia, lata 60.
Printing office,
1960s

Drukarnia ok. 1965 r.
Printing office c.1965

Aktualnie ZWS wyposażony jest w urządzenia cyfrowe pozwalające m.in. na drukowanie z prędkością do 135 kopii A4 na minutę.

Currently, the Statistical Publishing Establishment is equipped with digital devices allowing, i.a. to print at a speed of up to 135 copies of A4 per minute.

Jedna z pierwszych maszyn drukujących w ZWS – romayor 314

One of the first printing machines in the Statistical Publishing Establishment – romayor 314

Hala maszyn z czterokolorową maszyną offsetową

Machinery hall with a four-colour offset printing machine

Kserografia drukarni ok. 1965 r.
Xerography of printing office c. 1965

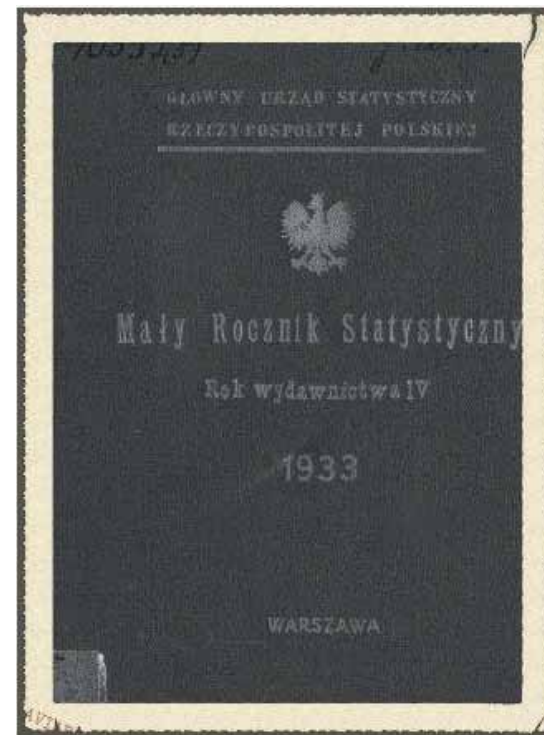

Edukacja Education

Sto lat istnienia Głównego Urzędu Statystycznego to także niemal wiek popularyzacji statystyki. Dość szybko zdano sobie sprawę, jak istotna jest edukacja statystyczna. Już na początku lat 30. XX w. „Mały Rocznik Statystyczny” był pozycją powszechnie stosowaną przez nauczycieli. Współcześnie w działaniach edukacyjnych wykorzystywane są różnorodne formy upowszechniania wiedzy o statystyce, m.in. seminaria, lekcje, warsztaty czy dni otwarte. Od 2016 r. Główny Urząd Statystyczny oraz Polskie Towarzystwo Statystyczne organizują Olimpiadę Statystyczną. W roku szkolnym 2017/18 GUS, wspólnie z Eurostatem i innymi europejskimi urzędami statystycznymi, zorganizował pierwszy Europejski Konkurs Statystyczny.

One hundred years of Statistics Poland's existence mean almost one century of statistics popularisation. Quite quickly, it became clear how important statistical education is. Already at the beginning of the 1930s, the “Concise Statistical Yearbook” was an item widely used by teachers.

Various forms of sharing knowledge about statistics are currently used in educational activities, i.a. seminars, lessons, workshops or open days. Since 2016, Statistics Poland and the Polish Statistical Association organise the Statistics Olympics. In the school year 2017/18, Statistics Poland, together with Eurostat and other european statistical institutes, organised the first European Statistics Competition.

W 1933 r. „Mały Rocznik Statystyczny” został zatwierdzony do użytku szkolnego jako książka pomocnicza dla nauczycieli
In 1933, the “Concise Statistical Yearbook” was approved for school use as a supplementary book for teachers

Uczestnicy I edycji Olimpiady Statystycznej
Participants of the 1st edition of the Statistics Olympics

Uczestnicy II edycji
Olimpiady Statystycznej
Participants of the 2nd edition
of the Statistics
Olympics

Spotkanie „Statystyka bez barier,
bo liczą się wszyscy”, 2018 r.
Meeting “Statistics without
barriers because everyone
counts”, 2018

Gry służą również jako pomoc dydaktyczna podczas zajęć edukacyjnych prowadzonych w szkołach przez pracowników statystyki. Gry, obok specjalnie przygotowanych materiałów edukacyjnych, są wykorzystywane podczas spotkań dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Spotkania, dzięki którym młodzi ludzie mają okazję dowiedzieć się na czym polega praca statystyków i przygotować własne infografiki, odbywają się pod hasłem „Statystyka bez barier, bo liczą się wszyscy”.

W obliczu ciągle zwiększających się wymagań użytkowników, niezbędne jest nieustanne kształcenie i podnoszenie kwalifikacji pracowników odpowiedzialnych za zadania związane z edukacją statystyczną. Osiągnięcie tego celu wspiera działający w GUS od 2014 r. Program Trenerów Wewnętrznych. Ten innowacyjny program został wskazany na poziomie międzynarodowym jako dobra praktyka. Trenerzy przygotowują ofertę zajęć edukacyjnych dla uczniów, studentów oraz pracowników administracji samorządowej.

The games also serve as didactic tool during educational classes conducted in schools by statisticians. Apart from specially prepared educational materials, the games are used during meetings organised for people with intellectual disabilities. The meetings, thanks to which young people have the opportunity to learn about the work of statisticians and prepare their own infographics, are held under the motto “Statistics without barriers, because everyone counts”.

In the face of constantly increasing user requirements, it is necessary to continuously educate and improve the qualifications of employees responsible for tasks related to statistical education. Achievement of this goal is supported by the Internal Trainers Program operating in Statistics Poland since 2014. This innovative program has been identified at international level as a good practice. The trainers prepare an offer of educational classes for pupils, students and employees of local administration.

Strona Portalu edukacyjnego, którego celem jest propagowanie wiedzy statystycznej wśród odbiorców zewnętrznych Website of the Educational Portal, which aims to spread statistical knowledge among external users

Uczestnicy Programu Trenerów Wewnętrznych, Jachranka 2017 r. Participants of Internal Trainers Program, Jachranka 2017

Fakty

Facts

W stuletniej historii GUS można wskazać kilka faktów, które wyznaczają najbardziej burzliwe momenty istnienia Urzędu.

1939-1945 – przerwa w oficjalnej działalności GUS

Wybuch II wojny światowej przerwał oficjalną pracę Urzędu. Na początku listopada 1939 r. Niemcy przystąpili do rekrutacji personelu niezbędnego do uruchomienia biura statystycznego w Warszawie – wydziału rolnictwa i wyżywienia, podlegającego urzędowi Generalnego Gubernatora. 13 września 1940 r., decyzją Generalnego Gubernatora Hansa Franka, powołano zasadniczy Urząd Statystyczny (Statistisches Amt) w Krakowie, w gmachu Collegium Novum.

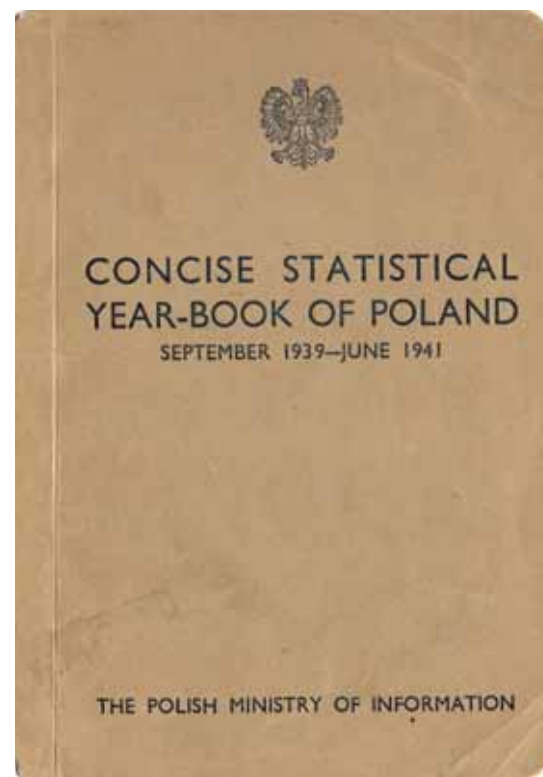
Choć w objętym okupacją kraju nie funkcjonowały polskie instytucje statystyczne, zadanie opracowywania i publikowania danych statystycznych dotyczących Polski podjął Rząd Rzeczypospolitej na Uchodźctwie. W grudniu 1941 r. w Londynie ukazało się anglojęzyczne wydanie „Małego Rocznika Statystycznego Polski”, obejmujące okres od września 1939 r. do czerwca 1941 r. Autorami opracowania byli dr Ewa Estreicher-Grodzicka i dr Ludwik Grodzicki. Rząd Londyński wydał także „Statistical Atlas of Poland” (w opracowaniu Edwarda Szturma de Sztrema), którego forma graficzna nawiązywała do „Atlasu Statystycznego Rzeczypospolitej Polskiej”, opublikowanego przez GUS w 1930 r.

In one hundred-year history of Statistics Poland, several facts determining the most turbulent moments in the Office existence should be noticed.

1939-1945 – the period of Statistics Poland's inactivity

The outbreak of the World War II interrupted the official work of Statistics Poland. At the beginning of November 1939, the Germans began recruiting the personnel necessary to run the statistical office in Warsaw – the agriculture and food department, under the authority of the General Governor. On 13 September, 1940, by the decision of General Governor Hans Frank, the Statistical Office (Statistisches Amt) was established in Cracow, in the Collegium Novum building.

Although Polish statistical institutions did not function in the occupied country, the task of preparing and publishing statistical data on Poland was taken on by the Polish Government-in-exile. In December 1941, the English edition of the “Concise Statistical Year-book of Poland” appeared in London, covering the period from September 1939 to June 1941. The authors of the publication were Dr Ewa Estreicher-Grodzicka and Dr Ludwik Grodzicki. The London Government also issued the “Statistical Atlas of Poland” edited by Edward Szturm de Sztrem, the graphic form of which referred to the “Statistical Atlas of the Republic of Poland”, published by Statistics Poland in 1930.

Okładka „Małego Rocznika Statystycznego Polski”
wydanego w Londynie

Cover of the “Concise Statistical Year-book of Poland”
edited in London

Krakowski Urząd Statystyczny (Statistisches Amt) pracował pod nadzorem służb niemieckich
Cracow Statistical Office (Statistisches Amt) functioned under the supervision of German services

Zakaz publikacji danych GUS

W latach 1949-1955 – okresie nasilonych represji politycznych i ugruntowywania gospodarki centralnie planowej – niekorzystne zmiany dotknęły także statystykę. Wprowadzeniu Planu 6-letniego towarzyszyła ustawa z dnia 10 lutego 1949 r. o zmianie organizacji naczelných władz gospodarki narodowej. Główny Urząd Statystyczny, podległy dotychczas Prezesowi Rady Ministrów, przeszedł do zakresu działania Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, będącego jednocześnie Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (PKPG). Motywowana politycznie dominacja planowania nad statystyką spowodowała odejście od metodologicznych zasad badań statystycznych, które próbowano dostosować do ujęcia planistycznego. Przykładem takiego działania było opublikowanie w „Roczniku Statystycznym 1950” komunikatu PKPG o wykonaniu narodowego Planu Gospodarczego, sprzecznego z zasadami bezstronności i obiektywizmu.

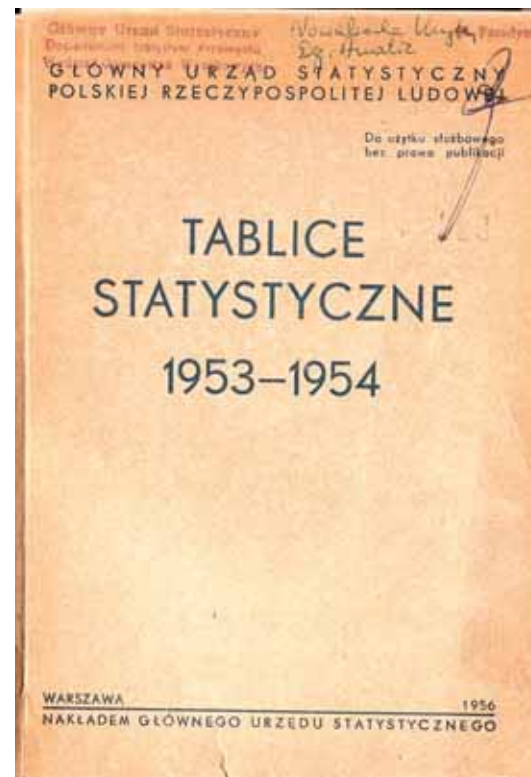
W kolejnych latach działalność informacyjno-publikacyjną GUS uległa całkowitemu zawieszeniu. W 1956 r. wydano jedynie („do użytku służbowego bez prawa publikacji”) „Tablice statystyczne 1953-1954”. Formalnie, metodologiczną samodzielność GUS odzyskał wraz z wejściem w życie ustawy z marca 1952 r. o zmianie zakresu działania władz naczelných w dziedzinie statystyki państwowej. Na jej mocy zadania GUS powróciły do zakresu działania Prezesa Rady Ministrów. Na realny rozwój badań statystycznych trzeba jednak było poczekać do 1955 r. „Rocznik Statystyczny 1955” ukazał się już bez klauzul poufności.

Ban on the publication of Statistics Poland's data

In the years 1949-1955 – during the period of intensified political repressions and establishment of the centrally planned economy – unfavorable changes also affected Polish statistics. The implementation of the 6-year plan was accompanied by the Act of 10 February 1949 on changing the organisation of the executive authorities of the national economy. Statistics Poland, previously under the authority of the Prime Minister, became subject to the Chairman of the Economic Committee of the Council of Ministers, who was also the Chairman of National Commission for Economic Planning.

The politically driven domination of planning over statistics caused a departure from the methodological principles of statistical surveys, which used to be adapted to the planning approach. Example of such act was the inclusion of the State Commission of Economic Planning announcement on the implementation of the National Economic Plan in the “Statistical Yearbook of 1950”, which was inconsistent with the impartiality and objectivity principles.

In the following years, the information and publishing activity of Statistics Poland was entirely suspended. In 1956, only the “Statistical tables 1953-1954” were issued (“for official use without the right to publish”). Formally, Statistics Poland regained its methodological autonomy with the entry into force of the Act of March 1952 on the change in the scope of activities of the executive authorities in the field of national statistics. Under these circumstances, Statistics Poland returned to the scope of activities of the Prime Minister. However, the real improvement of statistical research had to wait until 1955. The “Statistical Yearbook of 1955” was issued without any confidentiality clauses.

Dane zawarte w „Tablicach statystycznych 1953-1954” nie mogły być jawnie publikowane

It was not allowed to publicly present data contained in the “Statistical tables 1953-1954”

**KOMUNIKAT PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
O WYKONANIU NARODOWEGO PLANU GOSPODARCZEGO W ARDZIE 1950**

Narodowy Związek Zawodowy Pracowników Urzędniczych, Inżynierskich i Technicznych (NZZ) w dniu 15 października 1950 r. w Warszawie ogłosił, że w 1950 r. w wykonaniu Narodowego Planu Gospodarczego w Ardzie 1950, w porównaniu z 1949 r., nastąpił wzrost produkcji przemysłowej i handlowo-transportowej o 10,5%, a w przeliczeniu na jednego pracownika o 12,5%.

Wzrost ten osiągnięto dzięki intensywnemu wykorzystaniu siły roboczej, zwiększeniu czasu pracy i podjęciu szeregu przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych. W szczególności zwiększono wydajność pracy, wdrożono nowe maszyny i urządzenia, a także podjęto szereg przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych, które przyczyniły się do wzrostu produkcji.

Wzrost produkcji przemysłowej i handlowo-transportowej w 1950 r. w porównaniu z 1949 r. nastąpił w następujących dziedzinach:

Lp. (nr)	Nazwa	Jednostka	1949	1950
1	Produkcja przemysłowa i handlowo-transportowa	mln zł	1000000	1105000
2	Produkcja przemysłowa	mln zł	800000	850000
3	Produkcja handlowo-transportowa	mln zł	200000	255000
4	Produkcja przemysłowa i handlowo-transportowa w przeliczeniu na jednego pracownika	zł	100000	112500
5	Produkcja przemysłowa	zł	80000	85000
6	Produkcja handlowo-transportowa	zł	20000	27500

Wzrost produkcji przemysłowej i handlowo-transportowej w 1950 r. w porównaniu z 1949 r. nastąpił w następujących dziedzinach:

Lp. (nr)	Nazwa	Jednostka	1949	1950
1	Produkcja przemysłowa i handlowo-transportowa	mln zł	1000000	1105000
2	Produkcja przemysłowa	mln zł	800000	850000
3	Produkcja handlowo-transportowa	mln zł	200000	255000
4	Produkcja przemysłowa i handlowo-transportowa w przeliczeniu na jednego pracownika	zł	100000	112500
5	Produkcja przemysłowa	zł	80000	85000
6	Produkcja handlowo-transportowa	zł	20000	27500

„Rocznik Statystyczny 1950”, przeznaczony „wyłącznie do użytku służbowego”, otwierał komunikat Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego “Statistical Yearbook of 1950”, intended “for official use only”, contained the statement of the National Economic Planning Commission

Wypożyczalnia publiczna
w Warszawie, lata 50.
Public lending library in Warsaw,
the 1950s

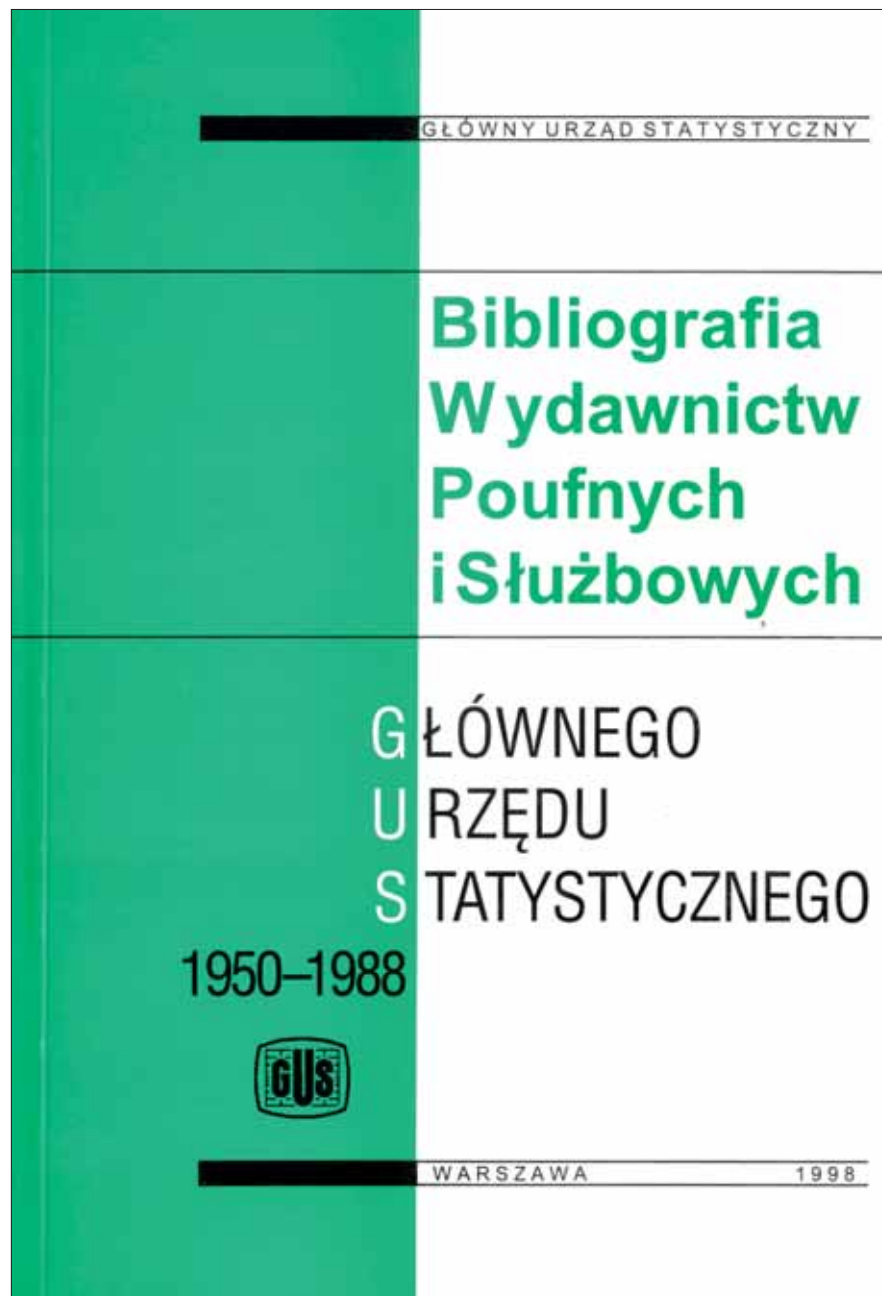
Cenzura

Z powodu obowiązywania cenzury w latach 1950-1988 znaczna część publikacji GUS była opatrzona klauzulami „poufne”, „służbowe” czy „do użytku wewnętrznego” i praktycznie niedostępna dla czytelników. Ograniczenia w udostępnianiu blisko 20 tysięcy wydawnictw zniesiono w 1989 r.

Censorship

Due to the censorship in the period of 1950-1988, a significant part of the Statistics Poland's publications was marked with “confidential”, “official” or “for internal use” clauses and practically inaccessible to readers. Restrictions on dissemination of nearly 20 thousand publications were eliminated in 1989.

Wykaz materiałów
„odpoufnionych” w 1989 r.
List of contents made
non-confidential in 1989

Ulica Mysia
w Warszawie,
przy której mieścił
się urząd
cenzury PRL
Mysia Street in
Warsaw, on which
the censorship
office was based

Gmach Building

Charakterystyczny gmach Głównego Urzędu Statystycznego w Al. Niepodległości 208 w Warszawie powstał w latach 1948-1951. Jego projektantem był Romuald Gutt, wybitny przedstawiciel modernizmu w architekturze.

Pierwszą siedzibą Głównego Urzędu Statystycznego był budynek przy ul. Jasnej 10 w Warszawie. W okresie międzywojennym Urząd przeniesiono do kamienicy Kryńskiego w Al. Jerozolimskich 32. Po II wojnie światowej GUS wznowił działalność w gmachu przy ul. Narbutta 33, gdzie mieścił się do czasu wzniesienia obecnej siedziby. Projekt architektoniczny dzisiejszej siedziby GUS wyłoniono w zamkniętym konkursie w 1947 r., w którym wzięły udział trzy zaproszone zespoły architektów. Przewidywano, że gmach będzie się składał z części biurowej, biblioteczno-archiwalnej (zawierającej także składy i pomieszczenia gospodarcze) oraz społecznej (obejmującej m.in. stołówkę, ambulatorium i mieszkania).

The characteristic building of Statistics Poland at 208, Niepodległości Avenue in Warsaw was built in 1948-1951. It was designed by Romuald Gutt, an outstanding representative of modernism in architecture. The first office of Statistics Poland was located at 10, Jasna Street in Warsaw. In the interwar period, the office was moved to Kryński's tenement house at 32, Jerozolimskie Avenue. After the World War II, Statistics Poland resumed its activity in the building at 33, Narbutta Street, where it was located until the establishment of the current headquarters.

The architectural design of the present office of Statistics Poland was selected in the closed competition in 1947, in which three invited teams of architects took part. It was planned that the building would include the office space, library and archival part (also containing warehouses and utility rooms) and the social area (including a canteen, a medical unit and apartments).

Obecna siedziba GUS
w Al. Niepodległości 208 w Warszawie
The current headquarters of Statistics Poland at 208,
Niepodległości Avenue in Warsaw

Nowatorski trójramienny plan, na jakim wzniesiono gmach GUS, wyprzedził o kilka lat podobne rozwiązanie zastosowane w paryskim biurcu UNESCO

The building of Statistics Poland was constructed on the basis of the innovative three-arm plan, many years before the similar solution was used in the UNESCO headquarters in Paris

ul. Jasna 10 w Warszawie
10, Jasna Street in Warsaw

Kamienica Kryńskiego w Al. Jerozolimskich 32 w Warszawie
Kryński's tenement house at 32, Jerozolimskie Avenue in Warsaw

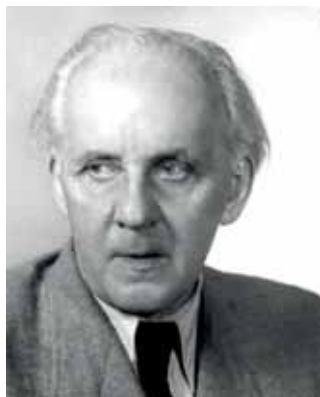

ul. Narbutta 33 w Warszawie
33, Narbutta Street in Warsaw

Romuald Gutt

Budowa gmachu GUS została ukończona w 1951 r.
The construction of the building
of Statistics Poland was completed in 1951

Honorowa odznaka Badge of Honour

Za szczególne osiągnięcia w dziedzinie statystyki osoby prywatne oraz instytucje mogą zostać uhonorowane odznaką „Za zasługi dla statystyki RP”. Jest to odznaczenie ministerialne nadawane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Odznaka została wprowadzona rozporządzeniem Rady Ministrów z lipca 2003 r. W jubileuszowym roku stulecia GUS planuje się opracowanie nowego wzoru odznaki, nawiązującego do aktualnego logo Urzędu.

For special achievements in the field of statistics, private individuals and institutions may be awarded the Badge of Honour “For merit to the statistics of the Republic of Poland”. This is a ministerial award granted by the President of Statistics Poland. The badge was introduced by a regulation of the Council of Ministers in July 2003. In the jubilee year of the 100th anniversary of Statistics Poland a new model of the badge is planned to be prepared, referring to the current logo of the Office.

Honorowa Odznaka przed zmianą formy
Badge of Honour before the change of its form

Prezes Janusz Witkowski
z pracownikami
odznaczonymi z okazji
obchodów 95-lecia GUS
President Janusz Witkowski
with employees awarded
on the occasion of the
celebration of the 95th
anniversary of Statistics
Poland

Informatyka Information technology

Od początku swojej działalności Główny Urząd Statystyczny wdrażał rozwiązania ułatwiające przetwarzanie danych. Na potrzeby pierwszych spisów powszechnych zakupione zostały m.in. maszyny licząco-analityczne. Wybuch II wojny światowej przerwał rozwój technologiczny w statystyce, niszcząc dotychczasowy dorobek.

W latach 50. nastąpiło upowszechnienie wdrażania maszyn licząco-analitycznych oraz rachunkowych i księgujących, co pozwoliło na usprawnienie opracowania wyników badań i zmniejszenie pracochłonności. W 1955 r. powstał Zakład Techniki Statystycznej, którego celem było zmodernizowanie opracowywania badań. Było to możliwe przede wszystkim dzięki zastosowaniu komputerów. W 1966 r. wszystkie urzędy statystyczne były włączone do wspólnej sieci teleksowej.

Lata 70. dla GUS i urzędów statystycznych były przełomem technologicznym – zakupiono nowe komputery, rejestratory danych, pojawiły się pierwsze drukarki oraz systemy pozwalające na optyczne rozpoznawanie znaków. Upowszechnienie komputerów PC w latach 90. to kolejny krok milowy w rozwoju informatyki w statystyce. Wraz z pojawieniem się Internetu GUS szybko zaczął wykorzystywać go do kontaktów z użytkownikami. W 1993 r. powstała pierwsza strona internetowa GUS, a rok później uruchomiono serwis informacyjny dostępny przez modem.

Z czasem komputer stał się podstawowym narzędziem pracy statystyka, a Internet – kluczowym środkiem komunikacji w kontaktach z respondentami i użytkownikami. Korzystanie z najnowszych technologii i rozwiązań technicznych pozwala na optymalizację prac w całym procesie produkcji statystycznej.

From the beginning of its operation Statistics Poland implemented solutions facilitating data processing. For the purpose of the first censuses, i.a. counting and analytical machines were purchased. The outbreak of the World War II interrupted the technological development of statistics, destroying current achievements.

In the 1950s, the implementation of computational and analytical machines, as well as accountancy and accounting machines was widespread, which allowed to improve the processing of statistical research results and to reduce labour consumption. In 1955 the Statistical Technique Department was established, the aim of which was to modernise the development of statistical research. It was possible mainly thanks to the use of computers. In 1966 all statistical offices were included in the common telex network.

The 1970s were a technological breakthrough for Statistics Poland and the statistical offices – new computers and data recorders were purchased as well as the first printers and systems allowing optical character recognition appeared. The popularisation of PCs in the 1990s was another milestone in the development of information technology in statistics. With the introduction of the Internet, Statistics Poland quickly began to use it for contacts with users. In 1993 the first Statistics Poland's website was created, one year later the information service available via the modem was launched.

Over time, the computer has become the basic tool for the work of statisticians, and the Internet – a key means of communication in contacts with respondents and data users. The use of the latest technologies and technical solutions allows to optimise work during the entire statistical production process.

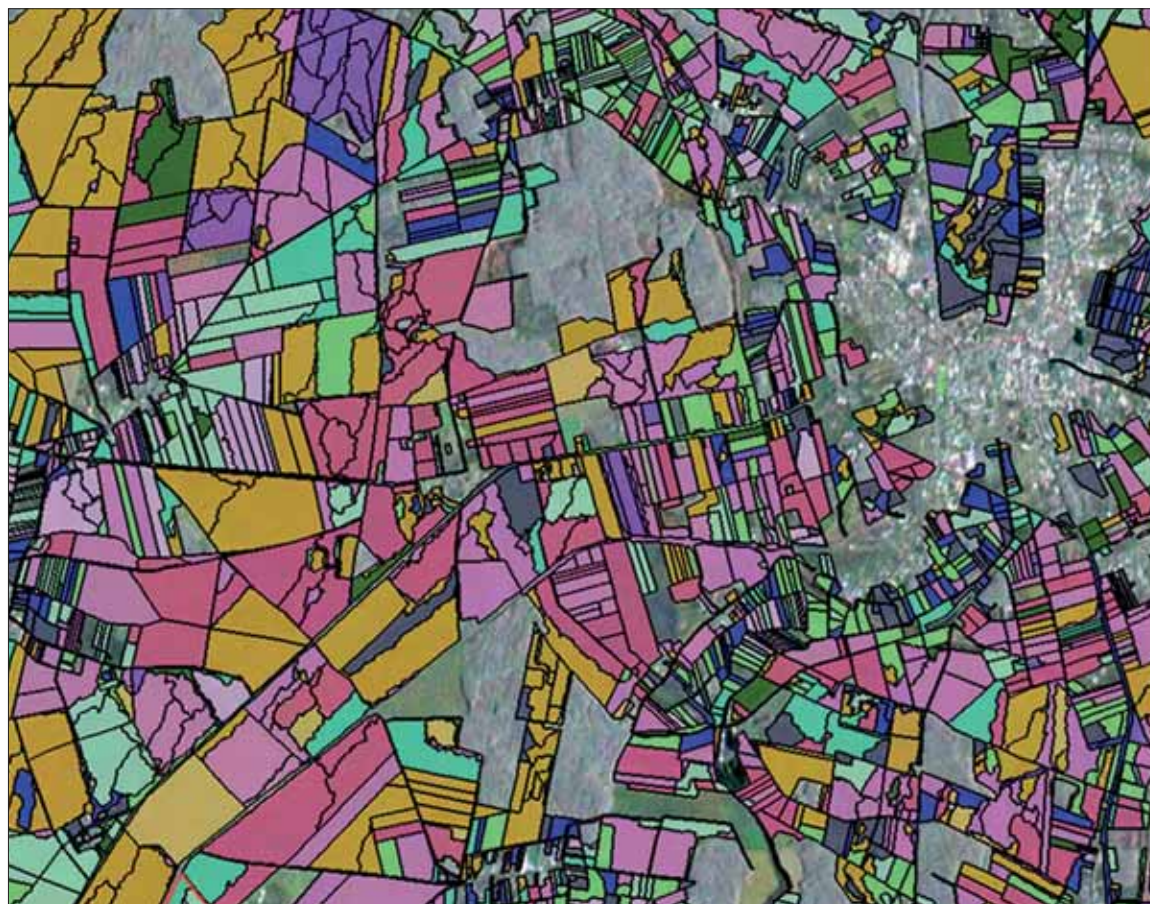

Dzięki współpracy z Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk GUS wykorzystuje zdjęcia satelitarne do badania rodzajów upraw rolnych

Thanks to the cooperation with the Space Research Centre of the Polish Academy of Sciences, Statistics Poland uses satellite images to study different types of crops

---

Serwerownia kiedyś i dziś
The server room in the past and today

Języki Languages

Wśród użytkowników informacji statystycznych ważną grupę od zawsze stanowią odbiorcy obcojęzyczni. W latach dwudziestolecia międzywojennego publikacje GUS były tłumaczone na język francuski, najbardziej popularny w stosunkach międzynarodowych. Wzrost zainteresowania opracowaniami statystycznymi po spisie ludności z 1921 r. spowodował upowszechnienie wydawnictw przygotowywanych równoległe w języku polskim i francuskim. „Mały Rocznik Statystyczny” już od pierwszej edycji (w 1930 r.) ukazywał się w pełnym zakresie w językach angielskim i francuskim.

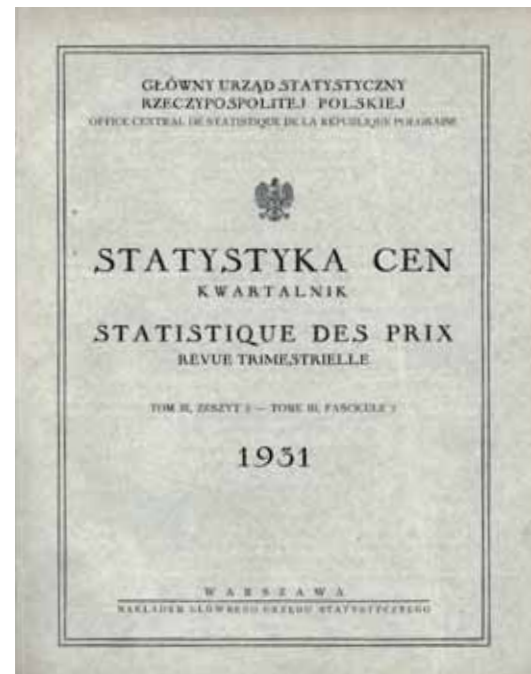
Powojenny okres działalności GUS to czas publikacji głównie polskojęzycznych. Nieliczne wydawnictwa przygotowywane były równoległe w języku angielskim, m.in. roczniki statystyczne wydane w latach 1947-1949, a także wybrane publikacje okolicznościowe, np. „Powszechny Sumaryczny Spis Ludności” z 1946 r.

Powrót do upowszechniania informacji statystycznych w wielojęzycznej formie nastąpił w drugiej połowie lat 90. W publikacjach GUS stopniowo zaczęły pojawiać się spisy treści lub streszczenia w językach obcych (np. „Wiadomości Statystyczne” w języku francuskim, rosyjskim, a później angielskim). Polsko-angielska edycja „Rocznika Statystycznego” jest wydawana od 1998 r., natomiast „Małego Rocznika Statystycznego” od 2000 r. Obecnie standardem dla publikacji GUS, podobnie jak dla informacji udostępnianych poprzez stronę internetową, jest wersja polsko-anglojęzyczna.

The foreign-language recipients constitute important group among statistical information users. In the interwar period, Statistics Poland’s publications were translated into French, the most popular in international relations. The increase in statistical publication interest after the population census of 1921 resulted in publications prepared in bilingual versions: Polish and French. Since the first edition (in 1930) the “Concise Statistical Yearbook of Poland” has been fully published with English and French translations.

In the post-war period, Statistics Poland issued mainly Polish-language publications. Only few publications were translated into English, among others statistical yearbooks published in 1947-1949, as well as selected occasional publications, e.g. the “Summary Population Census” in 1946.

The return to the dissemination of statistical information in a multilingual version started in the second half of the 1990s. In the Statistics Poland’s publications, tables of contents or summaries in foreign languages gradually appeared (e.g. the “Statistical News” in French, Russian and later in English). The Polish-English edition of the “Statistical Yearbook” has been published since 1998, and the the “Concise Statistical Yearbook of Poland” since 2000. Nowadays, the Polish-English version is the standard for Statistics Poland publications, as well as for information provided via website.

Do II wojny światowej publikacje GUS wydawane były w polsko-francuskiej wersji
Until the World War II, publications of Statistics Poland were published in the Polish-French version

Wydana w 1968 r. publikacja „Wybrane dokumenty z historii statystyki” zawierała opisy w języku polskim, angielskim i rosyjskim

The publication “Selected documents of the statistics history” issued in 1968, contained descriptions in Polish, English and Russian

IN NOMINE DNI.
Anno. 1618.
Die 9 May.

Christoph Bielewicz Aptek	3.6
Maria Anton	3.6
Brecht Polnowi Hlak	3.6
Augusto Lubowicz kramarz	3.6
Stawinski Rudzki ad kal	3.6
Domowicz ad z kamienic	6.12
Konarski ad kalwaryjskiy kcy	3.6
Gorgaczew	3.6
Port ad kamienice	3.6
Pauli Slonowsky Thier	3.6
Polnowi Wladowicz Dostawa	3.6
Jan Kopycki kramarz	3.6
Stawinski Rudzki ad z kamienic	6.12
Jellowsky	3.6
Jachowicz	3.6
Jachowicz ad z kamienic	3.6
Sabiniowicz ad kal	3.6
Alchibij Pol	3.6
Marcin Kramarz	3.6
Janusz Kramarz	3.6
Janusz Wladowicz	3.6
Stawinski Rudzki ad kal	3.6
Jan Kramarz	3.6
Marcin Kramarz	3.6
Christoph Bielewicz	3.6
ad kamienice	3.6
Christoph Bielewicz ad kal	3.6
Stawinski Rudzki	3.6
Stawinski Rudzki	3.6
Alchibij Pol	3.6
Marcin Kramarz	3.6

L. M. J. 1618

Regestr wybierania szosu (podatku miejskiego)—odbitka dokumentu z 1618 r. Dane dotyczące wymiarów podatku stanowią jedno z pierwotnych źródeł do uzyskania statystycznego obrazu gospodarczego kraju w tym okresie.

Реестр выбора податей-копня документа с 1618 г. Данные, касающиеся размеров налогов, являются одним из первых источников получения статистической картины экономики страны в этот период.

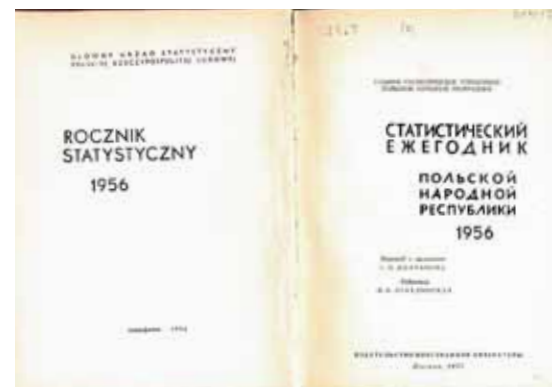
The 1618 Register of tax-rates paid by house owners. Figures relating to the imposition of taxes are of primary evidence for obtaining the statistical picture of the national economy of those days.

17

„Rocznik Statystyczny 1947” – wersja anglojęzyczna
“Statistical Yearbook of 1947” – English version

„Rocznik Statystyczny 1956” został przetłumaczony
na język rosyjski i wydany w Moskwie w 1957 r.
The “Statistical Yearbook of 1956” was translated into Russian
and published in Moscow in 1957

Komunikacja Communication

Komunikacja z użytkownikami zmieniała się znacząco w ciągu wieku działalności GUS, a ostatnie dwie dekady to istna rewolucja w dialogu i wymianie informacji. Sposób i forma przekazu informacji są równie ważne jak udostępniane treści, zwłaszcza w dobie oczekiwania na szybki i przyjazny dostęp do danych. Oprócz Internetu, który stał się podstawowym kanałem udostępniania danych, na znaczeniu zyskuje komunikacja z wykorzystaniem mediów społecznościowych. Użytkownicy Facebooka, Twittera, LinkedIna czy YouTube'a mogą reagować zarówno na ogłaszane wyniki badań, jak również informacje o inicjatywach GUS.

Różnorodność oczekiwań i potrzeb wymaga otwartości na różne formy komunikacji. Podążając za najnowszymi rozwiązaniami, nie można zapominać o odbiorcach przyzwyczajonych do tradycyjnych form pozyskiwania informacji. Z myślą o tej grupie użytkowników GUS systematycznie przygotowuje publikacje statystyczne, dbając jednocześnie o doskonalenie i wzbogacanie oferty wydawniczej. Chętni mogą osobiście udać się do Informatorium Statystycznego (dostępnego w GUS oraz każdym z 16 regionalnych urzędów statystycznych), które prowadzi bezpośrednią obsługę klientów. Z myślą o dziennikarzach organizowane są briefingi prasowe, a konferencje naukowe są okazją do dyskusji z przedstawicielami świata nauki.

Communication with data users has changed significantly during the century of Statistics Poland's operation, and the last two decades is a period of real revolution in the field of dialogue and information exchange. The way and the form of information transfer are just as important as the content being shared, especially at times when fast and friendly access to data is expected. In addition to the fact that the Internet has become the basic channel for data sharing, communication with the use of social media is gaining more and more importance. Users of Facebook, Twitter, LinkedIn or YouTube can respond to both published results of statistical surveys, as well as information about the initiatives undertaken by Statistics Poland.

The diversity of expectations and needs requires openness to various forms of communication. Following the latest solutions, at the same time we cannot forget about the audience accustomed to traditional forms of obtaining information. Thinking about this group of users, Statistics Poland systematically prepares statistical publications, constantly caring for the improvement and enrichment of the publishing offer. Those who want can come in person to one of the Statistical Information Centres (located in Statistics Poland and in each of the 16 regional statistical offices) that provide direct customer service. Press briefings are organised for journalists, and scientific conferences are an opportunity for discussion with representatives of the world of science.

Coroczny Dzień Otwarty w GUS
Annual Open Day at Statistics Poland

GUS wspiera Przegląd Dziecięcych Prezentacji Artystycznych „Kwiaty Integracji”, w których występują dzieci z niepełnosprawnością

Statistics Poland supports the Review of Children's Artistic Presentations "Integration Flowers", in which children with disabilities perform

Organizowane konferencje i briefingi są jednym ze sposobów na przekazanie mediom ważnych i aktualnych informacji

Organised conferences and briefings are one of the ways to provide important and current information to the media

Ludzie People

Historię Głównego Urzędu Statystycznego tworzą przede wszystkim pracownicy. Od początku działalności Urzędu jego filarem były wykwalifikowane kadry. Ich liczebność zmieniała się w zależności od uwarunkowań historycznych oraz rozwoju znaczenia badań statystycznych. W 1923 r. w GUS zatrudnionych było na stałe 516 osób. Pod koniec lat 30. liczba stałych pracowników wynosiła około 500-600 osób. II wojna światowa, wraz ze zniszczeniem praktycznie całego przedwojennego dorobku GUS, doprowadziła do utraty wykwalifikowanych kadr statystycznych. W kwietniu 1945 r. odradzający się Urząd zatrudniał 31 osób. Liczba pracowników wzrastała z miesiąca na miesiąc i już pod koniec roku w GUS funkcjonowało 12 wydziałów, w których pracowało ponad 300 osób. Zatrudnienie systematycznie się zwiększało. Aktualnie GUS jest miejscem pracy 850 osób. Liczba pracowników zwykle zwiększała się w okresie przeprowadzania spisów powszechnych, kiedy czasowo zatrudnionych było dodatkowych kilkuset pracowników (głównie rachmistrzów spisowych).

Employees constitute the basis of the history of Statistics Poland. From the very beginning of the Office's activity, qualified staff has been its pillar. The number of employees varied depending on historical circumstances and the development of the statistical surveys role. In 1923, 516 people were permanently employed at Statistics Poland. At the end of the 1930s, the number of employees was around 500-600 people. The World War II, along with the destruction of practically the entire pre-war Statistics Poland's heritage, led to the loss of qualified staff. In April 1945, the renewed office employed 31 people. The number of employees increased from month to month and at the end of the year, there were 12 departments at Statistics Poland, in which over 300 people were employed. Employment was systematically increasing. Currently, Statistics Poland is the workplace for 850 people. The number of employees usually increased during the period of census, when the Office temporarily employed an additional several hundred employees (mainly census interviewers).

Większość kadr GUS to kobiety – obecnie stanowią 70% pracowników Urzędu
The majority of the staff of Statistics Poland are women – nowadays they constitute 70% of employees of the Office

Zjazd statystyków
miejskich, Łódź 1930 r.
Congress of urban
statisticians, Łódź 1930

Pracownicy GUS, 1923 r.
Statistics Poland employees, 1923

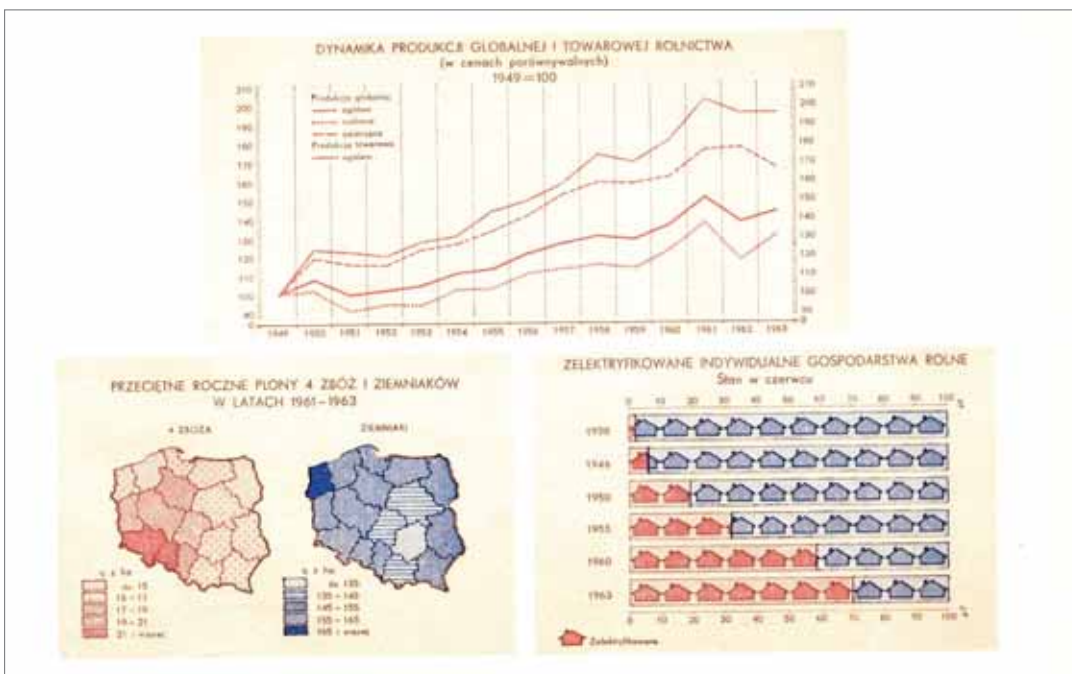

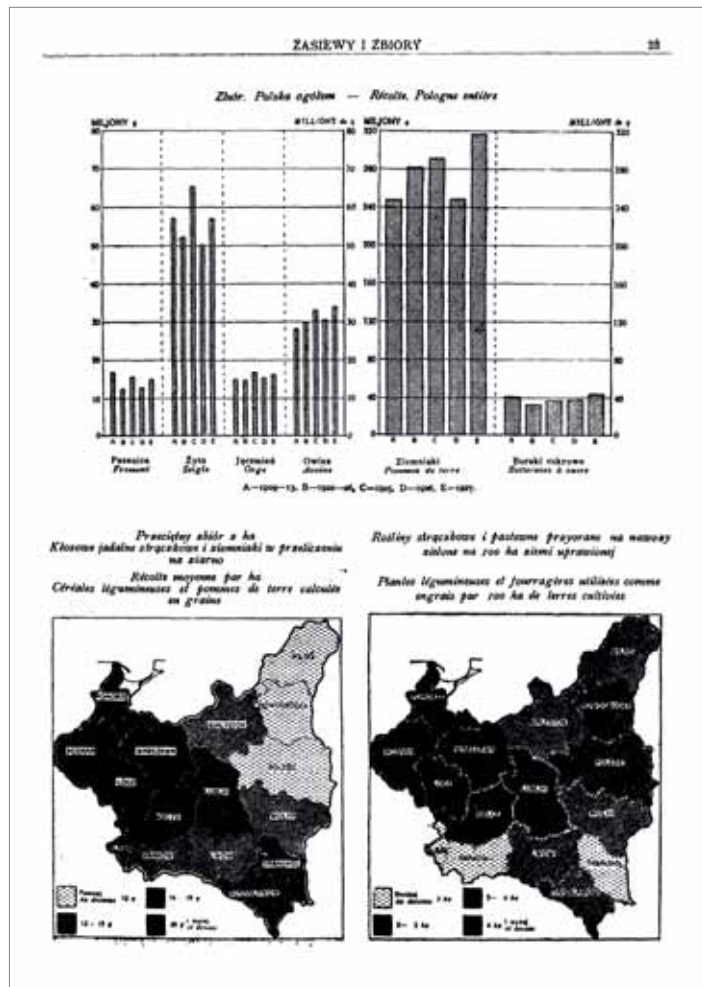
Możliwości Capabilities

Na każdym etapie swojej działalności GUS korzysta z możliwości technicznych, które wspierają proces produkcji statystycznej i sprzyjają doskonaleniu form prezentacji informacji. Metody graficzne, takie jak wykres czy mapa w publikacjach GUS pojawiły się już w pierwszych latach funkcjonowania Urzędu. Z czasem znacząco zmienił się sposób opracowywania graficznego. Narzędzia informatyczne pozwoliły na zwiększenie ich atrakcyjności i skrócenie czasu przygotowywania. Stosunkowo niedawno do palety form graficznych dołączyły infografiki, powszechnie wykorzystywane przede wszystkim w mediach społecznościowych.

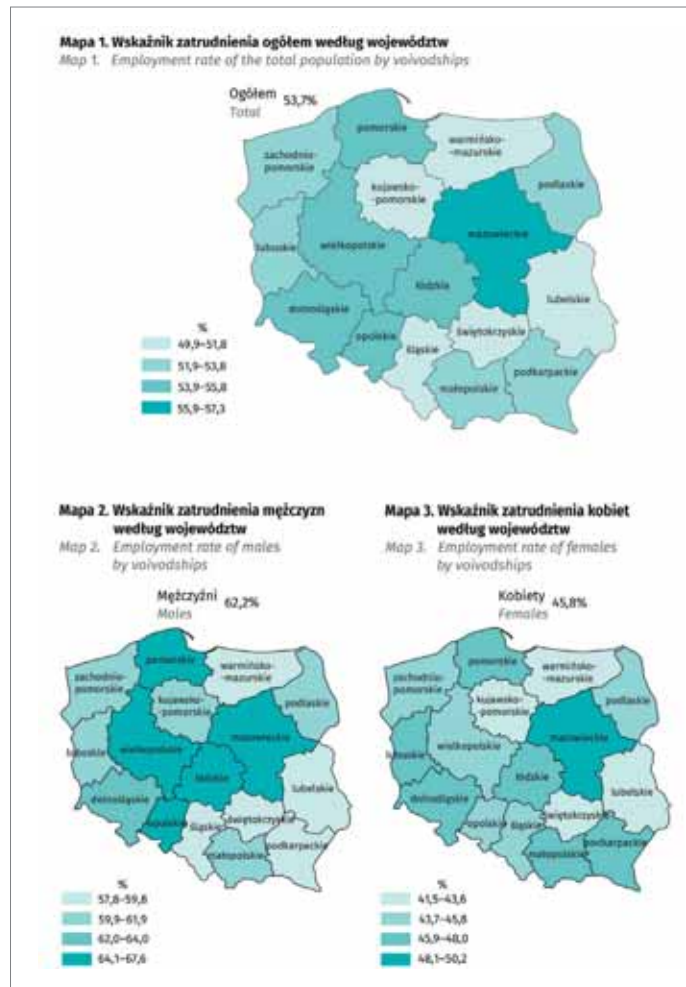
At every stage of Statistics Poland's activity, technical capabilities are employed to support the statistical production process and improve the form of data presentation. Graphical methods, such as a chart or a map appeared in the first years of the Office's functioning. In the publications of Statistics Poland. Over the years, the graphic format has changed significantly. IT tools have contributed to increasing graphic design attractiveness and shorten the preparation time. Recently infographics has been added to the range of graphic forms, which are commonly used in social media.

Strona z „Polska w liczbach”, 1964 r.
Page from the „Poland in figures”, 1964

Strona z „Kwartalnika Statystycznego”, 1928 r.
Page from the „Statistics Quarterly”, 1928

Strona z „Aktywność ekonomiczna ludności Polski. IV kwartał 2017 r.”, 2018 r.
Page from the “Labour force survey in Poland. 4th quarter 2017”, 2018

Na popularności zyskują niewielkie aplikacje (webowe i mobilne) wykorzystujące dane statystyczne, które są atrakcyjnym narzędziem wspierającym zainteresowanie młodzieży statystyką. Z taką myślą GUS zorganizował w 2018 r. Hackaton "ShowMeData". Celem wydarzenia było opracowanie prototypu aplikacji mobilnej z funkcją rozszerzonej rzeczywistości, zawierającej elementy e-learningu i grywalizacji, wykorzystując dane statystyki publicznej. Zwyciężyła aplikacja „Tap the Map” prezentująca dane statystyczne w krajach Unii Europejskiej. Aplikacja jest udostępniona do pobrania w Internecie.

Small applications (web and mobile) using statistical data, which constitute an attractive tool arousing young people’s interest in statistics, are gaining popularity. Bearing this in mind, in 2018 Statistics Poland organised the Hackaton “ShowMeData”. Its objective was to develop a prototype of a mobile application with the function of augmented reality, containing elements of e-learning and gamification, using official statistics data. Application “Tap the Map” presenting statistical data in the EU countries won. It is available to download on the Internet.

Widok strony internetowej GUS z infografikami i widżetami
Print screen from Statistics Poland’s website with infographics and widgets

„Who NEET’s really are?” wyróżniona aplikacja stworzona przez zespół GUS w ramach międzynarodowego Hackatonu zorganizowanego przez UNECE w 2017 r. Awarded application “Who NEET’s really are?” created by the team of Statistics Poland within the international Hackathon organised by UNECE in 2017

EmojiNotSupportedException – zwycięzca Hackatonu GUS „ShowMeData”, GUS, 2018 r. EmojiNotSupportedException – the winners of Hackaton GUS “ShowMeData”, Statistics Poland, 2018

Nauka Science

Statystyka jako nauka jest podstawą kształtowania metodologii wszystkich badań realizowanych przez GUS. Współpraca ze środowiskiem naukowym jest więc niezmiennie jednym z priorytetowych elementów działalności GUS. Po II wojnie światowej kładziono duży nacisk na kształcenie przyszłych statystyków, zarówno w szkołach średnich, jak i na uczelniach wyższych. W 1952 r. GUS objął bezpośredni nadzór nad 14 szkołami zawodowymi – technikami statystycznymi. W 1967 r. na Wydziale Finansów i Statystyki SGPiS (dzisiejszej Szkoły Głównej Handlowej) w Warszawie uruchomiono Podyplomowe Studium Statystyki. Dwie trzecie jego absolwentów stanowili pracownicy statystyki.

Współcześnie o potrzebie współpracy oraz korzyściach, jakie z niej płyną świadczą liczne porozumienia podpisywane z uczelniami. Są one ukierunkowane na współpracę w zakresie metodologii badań, podejmowanie wspólnych projektów badawczych i programów naukowych, czy organizowanie wspólnych konferencji. Przedstawiciele środowiska naukowego aktywnie uczestniczą w pracach organów takich jak Komisja Metodologiczna i Naukowa Rada Statystyki, które wspierają działania GUS w zakresie, m.in. metodologii badań statystycznych.

Wieloletnim partnerem GUS jest Polskie Towarzystwo Statystyczne (PTS). Efektem tej współpracy są m.in. czasopisma „Statistics in Transition” oraz „Wiadomości Statystyczne”. Są one ważnym forum wymiany idei i doświadczeń między członkami międzynarodowego środowiska statystyków, dostawców informacji i ich użytkowników, wliczając w to grono badaczy, nauczycieli, politycznych decydentów oraz opinii publiczną.

Statistics as a science is the basis for shaping the methodology of all research carried out by Statistics Poland. Therefore, cooperation with scientists is invariably one of the priority elements of the Statistics Poland's activity. After World War II, great emphasis was placed on educating future statisticians, both at secondary schools and at universities. In 1952, Statistics Poland took over direct supervision of the 14 vocational schools - statistical techniques. In 1967, the Postgraduate Studies in Statistics was launched at the Faculty of Finance and Statistics of the Central School of Planning and Statistics (currently Warsaw School of Economics). Two-thirds of its graduates were employees of Statistics Poland and its subordinate units. Today, the need for cooperation and the benefits that result from it are evidenced by numerous cooperation agreements signed with universities. They are focused on cooperation in the field of research methodology, undertaking joint research projects and scientific programs, or organising joint conferences. Representatives of the scientific communities actively participate in the work of such bodies as the Methodological Commission and the Scientific Statistical Council, which support the activities of Statistics Poland in the field of, i.a. the methodology of statistical research.

One of the long-term partners of Statistics Poland is the Polish Statistical Association (PTS). This cooperation resulted in, i.a. publishing the “Statistics in Transition” and “Statistical News” journals. They are an important forum for the exchange of ideas and experience between members of the international community of statisticians, as well as statistical information providers and users, including groups of researchers, teachers, policy makers and the public opinion.

Uczestnicy I Kongresu Statystyki Polskiej zorganizowanego wspólnie przez Polskie Towarzystwo Statystyczne, Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Poznaniu i Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Poznań 2012 r.
Participants of the First Congress of Polish Statistics organised jointly by the Polish Statistical Association, Statistics Poland, Statistical Office in Poznań and the Poznań University of Economics and Business, Poznań 2012

ul. Rakowiecka. Widoczny fragment budynku Szkoły Głównej Planowania i Statystyki, 1962 r.
Rakowiecka Street. A fragment of the building of the Central School of Planning and Statistics, 1962

Otoczenie Surroundings

Siedziba GUS znajduje się nieopodal centrum Warszawy, przy Trasie Łazienkowskiej, która jest jednym z ważniejszych ciągów komunikacyjnych Warszawy. Nazwa szlaku komunikacyjnego pochodzi od letniej rezydencji ostatniego króla Polski Stanisława Augusta Poniatowskiego – Łazienek Królewskich. W bliskiej odległości znajdują się ważne instytucje państwowe oraz użyteczności publicznej, m.in. Urząd Patentowy czy Biblioteka Narodowa. Atrakcyjność lokalizacyjną GUS wzmacnia bliskość Pola Mokotowskiego, jednego z najpopularniejszych parków Warszawy. W przeszłości było to miejsce gromadzące miłośników wyścigów konnych i służące jako lotnisko, obecnie pełni funkcję rekreacyjno-wypoczynkową dla rzeszy mieszkańców Warszawy i turystów.

The headquarters of Statistics Poland is located near the centre of Warsaw, at the Łazienkowska Thoroughfare, which is one of the most important communication routes in Warsaw. The name of the communication link comes from the summer residence of the last Polish king Stanisław August Poniatowski – the Royal Łazienki Park. Important state and public institutions, such as the Patent Office and the National Library, are located in close proximity. The location attractiveness of Statistics Poland is enhanced by the adjacency to the Pole Mokotowskie, one of the most popular parks in Warsaw. In the past it was a place that attracted horse racing enthusiasts and functioned as an airport. At present, the park serves as a recreational area for a large number of Warsaw residents and tourists.

Dzieci bawiące się latawcem na Polu Mokotowskim,
w tle budynek GUS, 1955-1956 r.

Children flying a kite in the Pole Mokotowskie Park, Statistics Poland
building in the background, 1955-1956

Bieg na przełaj na torze
wyścigowym na Polu
Mokotowskim w 1939 r.
Cross-country run on
the racetrack in the Pole
Mokotowskie in 1939

Budowa wiaduktu w Al. Niepodległości w 1972 r.
Construction of the flyover at Niepodległości Avenue in 1972

Uroczystość otwarcia Trasy Łazienkowskiej w 1974 r.
Opening ceremony of the Łazienkowska
Thoroughfare in 1974

Produkty statystyczne Statistical products

Z myślą o odbiorcach informacji GUS stale doskonali oferowane produkty statystyczne. Najstarsze i niezmiennie popularne to publikacje. Dawniej papierowe, czarno-białe i o niewielkiej objętości, z czasem zyskiwały na atrakcyjności. Współcześnie tradycyjne opracowania papierowe zaczynają konkurować z publikacjami elektronicznymi.

Wraz z postępem technologicznym pojawiły nowe sposoby dostarczania statystyk, w tym powszechnie stosowane bazy danych. GUS udostępnia produkty, które skierowane są do różnych grup użytkowników i odpowiadają na ich konkretne potrzeby. Jako przykład można wskazać pierwszą i największą bazę danych GUS, tj. Bank Danych Lokalnych, prezentującą informacje dla wszystkich poziomów podziału terytorialnego kraju. Z myślą o ułatwieniu monitorowania rozwoju kraju powstał system STRATEG, a ocenę stanu realizacji celów Agendy 2030 umożliwia baza wskaźników zrównoważonego rozwoju.

With the information recipients in mind, Statistics Poland is constantly improving its statistical products. The oldest and consistently popular type of such products are publications. In the past, paper, black and white and small in size, over time have become more and more attractive. Nowadays, traditional paper publications start competing with electronic products. Along with technological progress, new ways of providing statistics appeared, including commonly used databases. Statistics Poland provides statistical products that are targeted at different groups of information users, responding to their specific needs. Examples include, the first and largest database of Statistics Poland, i.e. the Local Data Bank, presenting information for all levels of the country's territorial divisions. In order to facilitate the country's development monitoring, STRATEG system was created, and the assessment of the implementation of the Agenda 2030 goals is possible owing to the sustainable development indicators database.

Stoisko wydawnictw statystycznych. Kiermasz książek przed Pałacem Kultury i Nauki w Warszawie podczas Dni Oświaty, Książki i Prasy, 1979 r.

A stand of statistical publications. Book fair in front of the Palace of Culture and Science in Warsaw during the Days of Education, Books and Press, 1979

Widok strony głównej aplikacji Wskaźniki Zrównoważonego Rozwoju
Main page of Sustainable Development Indicators Application

Roczniki Yearbooks

Roczniki statystyczne, mimo swej tradycyjnej formy prezentacji informacji, niezmiennie są cenionym przez użytkowników źródłem danych statystycznych.

Pierwsza edycja „Rocznika statystyki Rzeczypospolitej Polskiej” ukazała się trzy lata po utworzeniu GUS i została opublikowana w języku polskim i francuskim. W 1930 r., w odpowiedzi na zapotrzebowanie na rocznik w formie podręcznika-informatora, powstał „Mały Rocznik Statystyczny”. Po przerwie spowodowanej II wojną światową, publikację „Rocznika Statystycznego” wznowiono w 1947 r.

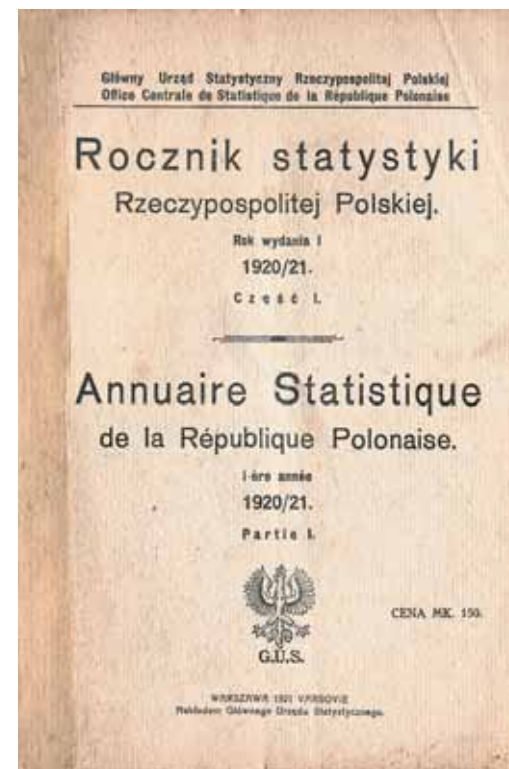
Od 1958 r. każdego roku wydawane są dwa roczniki ogólnopolskie, o różnych zakresach tematycznych oraz kierowane do innych grup odbiorców: „Mały Rocznik Statystyczny Polski” oraz „Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej”. Oprócz tych najbardziej znanych publikacji, GUS wydaje „Rocznik Statystyczny Województw”, „Rocznik Statystyki Międzynarodowej” oraz szereg roczników branżowych. W kolejnych edycjach zawartość publikacji sukcesywnie rozwijano o wyniki kolejnych badań oraz dostosowywano do zmieniających się potrzeb użytkowników. Standardem jest obecnie udostępnianie publikacji w Internecie oraz tłumaczenie na język angielski.

Statistical yearbooks, despite their traditional form of information presentation, invariably represent a source of statistical data valued by users.

The first edition of the “Statistical Yearbook of the Republic of Poland” was prepared in Polish and French and published three years after the establishment of Statistics Poland. In 1930, in response to the demand for the yearbook in the form of a handbook, the “Concise Statistical Yearbook” was created. After a break due to the World War II, the publication of the “Statistical Yearbook” was resumed in 1947.

Since 1958, each year two national yearbooks have been published, with different thematic ranges and addressed to other groups of recipients: the “Concise Statistical Yearbook of Poland” and the “Statistical Yearbook of the Republic of Poland”. Apart from the best known publications, Statistics Poland publishes the “Statistical Yearbook of the Regions”, the “Yearbook of International Statistics” and a number of branch yearbooks.

In subsequent editions the content of the publication was adapted to the changing needs of users and the publishing offer was gradually developed. At present, it is standard practice to share publications on the Internet and to translate them into English.

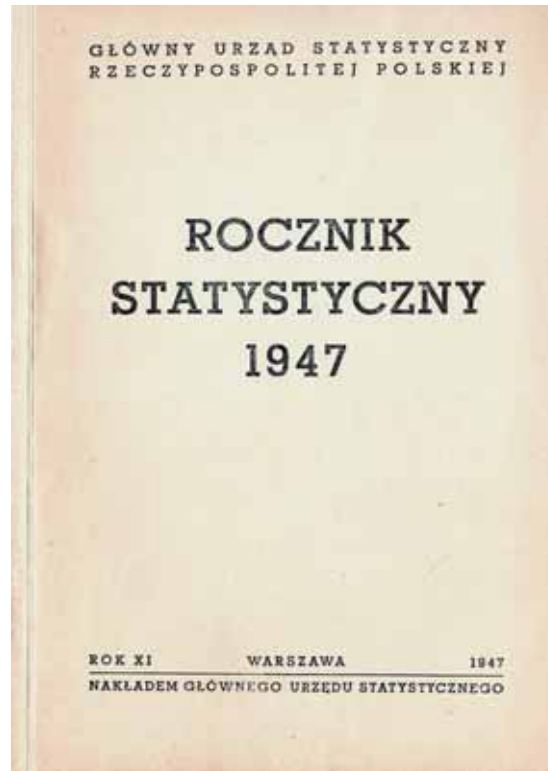

Wersja polsko i francuskojęzyczna pierwszego „Rocznika Statystyki Rzeczypospolitej Polskiej”

Polish and French version of the first “Statistical Yearbook of the Republic of Poland”

Pierwszy „Mały Rocznik Statystyczny”
The first “Concise Statistical Yearbook”

Pierwsze powojenne wydanie „Rocznika Statystycznego”
The first post-war issue of the “Statistical Yearbook”

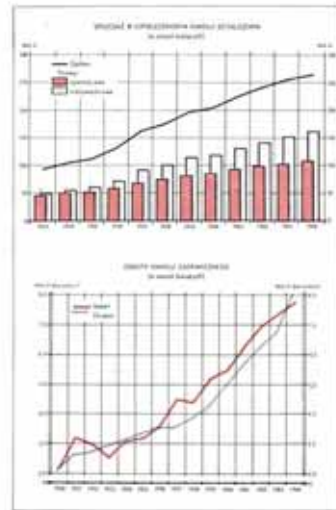
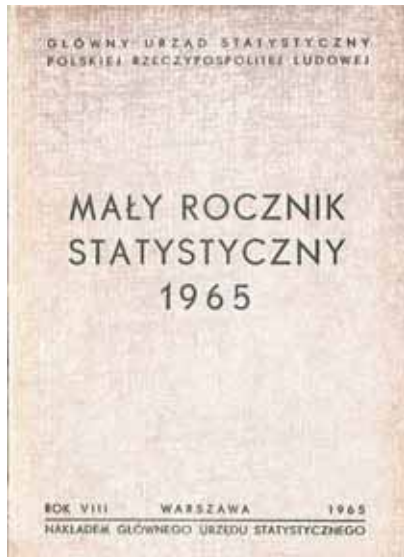
36 IV. BUDYNKI WSKAZANIA

TABL. 4. RUCH BUDOWLANY W MIASTACH POWYŻEJ 20 000 MIESZKAŃCÓW W 1946 R.*

Odbudowa według % szóstym

% odbudowa budynków w stosunku do stanu dotychczasowego	Budynki szeregi					
	ogółem		mieszkalne		nie-mieszkalne	
	liczba	liczba w m ²	liczba	liczba w m ²	liczba	liczba w m ²
Polska	1 800	2 000 000	1 100	1 720 000	650	970 000
do 10%	70	1 000 000	40	70 000	20	40 000
11-20%	300	1 000 000	150	500 000	150	500 000
21-30%	400	1 000 000	200	700 000	200	300 000
31-40%	300	1 000 000	150	500 000	150	300 000
41-50%	200	1 000 000	100	300 000	100	200 000
51-60%	100	1 000 000	50	150 000	50	100 000
61-70%	50	1 000 000	25	75 000	25	50 000
71-80%	25	1 000 000	12	37 500	12	25 000
81-90%	12	1 000 000	6	18 750	6	12 500
91-100%	6	1 000 000	3	9 375	3	6 250
W tym:						
miasta	170	170 000	90	170 000	80	100 000
do 10%	30	30 000	15	30 000	15	30 000
11-20%	100	100 000	50	100 000	50	100 000
21-30%	30	30 000	15	30 000	15	30 000
31-40%	20	20 000	10	20 000	10	20 000
41-50%	10	10 000	5	10 000	5	10 000
51-60%	5	5 000	2	5 000	2	5 000
61-70%	2	2 000	1	2 000	1	2 000
71-80%	1	1 000	0	1 000	0	1 000
81-90%	0	0	0	0	0	0
91-100%	0	0	0	0	0	0
M. st. Warszawa	1 100	1 700 000	600	1 200 000	500	800 000
do 10%	50	500 000	25	250 000	25	250 000
11-20%	200	2 000 000	100	1 000 000	100	1 000 000
21-30%	300	3 000 000	150	1 500 000	150	1 500 000
31-40%	200	2 000 000	100	1 000 000	100	1 000 000
41-50%	100	1 000 000	50	500 000	50	500 000
51-60%	50	500 000	25	250 000	25	250 000
61-70%	25	250 000	12	125 000	12	125 000
71-80%	12	125 000	6	62 500	6	62 500
81-90%	6	62 500	3	31 250	3	31 250
91-100%	3	31 250	1	15 625	1	15 625
M. Poznań	80	800 000	40	400 000	40	400 000
do 10%	5	50 000	2	50 000	2	50 000
11-20%	15	150 000	7	150 000	7	150 000
21-30%	25	250 000	12	250 000	12	250 000
31-40%	15	150 000	7	150 000	7	150 000
41-50%	10	100 000	5	100 000	5	100 000
51-60%	5	50 000	2	50 000	2	50 000
61-70%	2	20 000	1	20 000	1	20 000
71-80%	1	10 000	0	10 000	0	10 000
81-90%	0	0	0	0	0	0
91-100%	0	0	0	0	0	0
M. Gdańsk	60	600 000	30	300 000	30	300 000
do 10%	5	50 000	2	50 000	2	50 000
11-20%	15	150 000	7	150 000	7	150 000
21-30%	25	250 000	12	250 000	12	250 000
31-40%	15	150 000	7	150 000	7	150 000
41-50%	10	100 000	5	100 000	5	100 000
51-60%	5	50 000	2	50 000	2	50 000
61-70%	2	20 000	1	20 000	1	20 000
71-80%	1	10 000	0	10 000	0	10 000
81-90%	0	0	0	0	0	0
91-100%	0	0	0	0	0	0

* Dane tymczasowe. W Budynkach o charakterze mieszkaniowym odliczone są do jutra 1947 budynki od generalnej budowy. † Do miast: Chojna, Koszalin, Płock, Ostrołęka, Suwałki, Sępólno, Głogów i Legnica.
‡ Do miast: Chojna, Koszalin, Sępólno, Głogów i Legnica.
§ Liczba w tysiącach mieszkań.

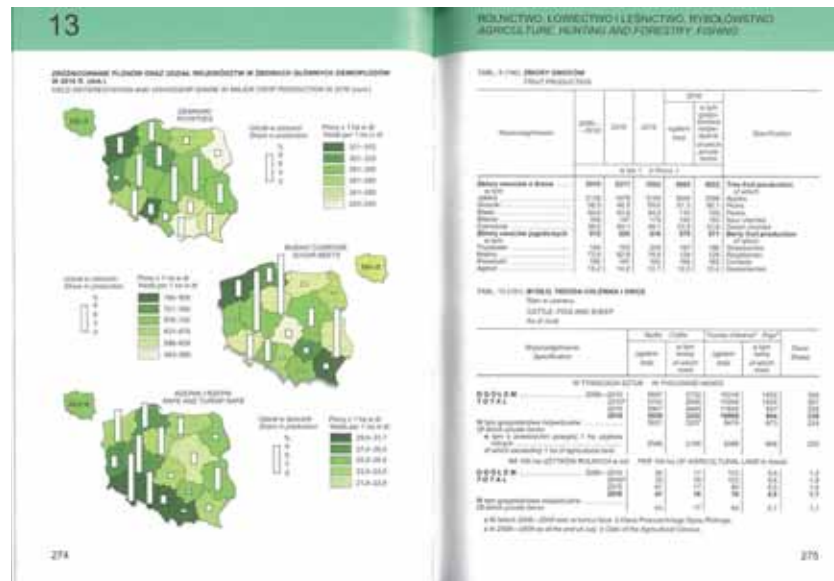

Czytelnik przeglądający publikację naukową, w tle widoczne roczniki statystyczne, lata 70.
A reader browsing through a scientific publication, statistical yearbooks in the background, the 1970s

Okładka i wnętrze „Małego Rocznika Statystycznego 1965”
Cover and contents of the “Concise Statistical Yearbook of 1965”

„Mały Rocznik Statystyczny Polski 2017”
“Concise Statistical Yearbook of Poland of 2017”

Nowa szata graficzna „Rocznika Statystycznego”
New graphic layout of the “Statistical Yearbook”

Spisy Censuses

Spisy powszechne to największe przedsięwzięcia statystyczne podejmowane cyklicznie w Polsce i innych krajach świata. Jako badania pełne obejmują całą populację ludności (narodowy spis powszechny ludności i mieszkań) lub gospodarstw rolnych (powszechny spis rolny). Dlatego też ich realizacja wymaga pełnej mobilizacji urzędów statystycznych, ale również innych instytucji i całego społeczeństwa.

Geneza spisów ludności na ziemiach polskich sięga czasów I Rzeczypospolitej. Pierwszy spis został przeprowadzony w 1789 r. na podstawie uchwały Sejmu Czteroletniego. Badania te organizowano także pod zaborami.

Pierwszy powszechny spis ludności w odrodzonej Polsce został przeprowadzony przez Główny Urząd Statystyczny w 1921 r., gdy nie było jeszcze definitywnie ustalonych granic państwa polskiego. Imponuje jego zakres tematyczny: wyniki opublikowano w 29 tomach obejmujących łącznie 6 milionów informacji.

Po doświadczeniach pierwszego spisu zaczęto przywiązywać większą wagę do zadań i kompetencji komisarzy spisowych (dzisiejszych rachmistrzów). Podczas spisu w 1931 r. każdy rachmistrz podpisywał zobowiązanie przyjmując obowiązki naczelnego komisarza spisowego i otrzymywał imienną legitymację. Od tej pory służbom spisowym przysługuje ochrona prawna, a dane przez nie zbierane są objęte ścisłą tajemnicą statystyczną.

Przez dziesięciolecia przeprowadzania spisów zmieniały się formularze spisowe i zakres zamieszczanych w nich pytań. Ewoluowała też forma wypełniania formularzy: od odręcznego wpisywania danych przez rachmistrza do najpopularniejszego obecnie (zastosowanego po raz pierwszy w 2011 r.) internetowego samospisu.

The censuses are the largest statistical projects undertaken cyclically in Poland and other countries around the world. As full surveys, they cover the entire population (national population and housing census) or farms (national agricultural census). Therefore, their implementation requires full involvement of not only statistical offices, but also other institutions, as well as the whole society.

The origin of censuses in the Polish territories dates back to the period of the First Republic of Poland. The first census was carried out in 1789 on the basis of a resolution of the Four-Year Sejm. Those surveys were also organised under the partitions.

The first national census in reborn Poland was carried out by Statistics Poland in 1921, when the borders of the Polish state were not yet definitively established. Its thematic scope is impressive: the results were published in 29 volumes covering a total of 6 million facts.

With the experience gathered during the first census, more attention was paid to the tasks and competences of census commissioners (today's interviewers). During the census of 1931, each of them signed an obligation accepting the duties of the chief census commissioner and received a personal identification card. Since then, census services have legal protection, and the data they collect are under strict statistical confidentiality.

For decades, census forms and the range of questions they contained have changed. The way of filling out the forms has also evolved: from the data handwritten by the interviewer to currently the most popular (used for the first time in 2011) Internet interview.

Aleksandra Piłsudska podczas wypełniania arkusza spisowego, 1931 r.

Aleksandra Piłsudska during completing the census sheet, 1931

Komisarz pomaga bezdomnej wypełnić arkusz, 1931 r.

Census commissioner helping a homeless woman complete the census sheet, 1931

Spis w 1931 r. w szpitalu
Census of 1931 in the hospital

Urzednicy podczas obliczania wynikow
powszechnego spisu ludnosci w 1931 r.
Officials calculating the results of the
population census of 1931

Dotychczas w Polsce przeprowadzono dziewięć spisów powszechnych ludności i mieszkań (1921, 1931, 1950, 1960, 1970, 1978, 1988, 2002, 2011), jeden powszechny sumaryczny spis ludności (1946), trzy spisy reprezentacyjne (mikrospisy) ludności (1974, 1984, 1995) oraz sześć powszechnych spisów rolnych (1950, 1960, 1970, 1996, 2002, 2010). GUS prowadzi obecnie przygotowania do powszechnego spisu rolnego 2020 i narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań 2021.

Nine population and housing censuses have been carried out in Poland so far (1921, 1931, 1950, 1960, 1970, 1978, 1988, 2002, 2011), one Summary Population Census (1946), three representative population censuses (microcensuses) (1974, 1984, 1995) and six national agricultural censuses (1950, 1960, 1970, 1996, 2002, 2010). Statistics Poland is currently preparing for the national agricultural census of 2020 and the national population and housing census of 2021.

Spis powszechny 1950 – komisarz spisowy (uczeń liceum im. Batorego) u warszawskiej rodziny
Population census of 1950 – census commissioner (a student from Batory High School) visiting a family living in Warsaw

Spis powszechny 1960 – rachmistrz spisowy u aktorki Mieczysławy Ćwiklińskiej
Population census of 1960 – census interviewer with actress Mieczysława Ćwiklińska

Spis powszechny 1960 we wsi Rybno
Population census of 1960 in the Rybno village

Spis powszechny 1970
na warszawskiej Pradze
Population census of 1970
in Warsaw in Praga district

Spis rolny 1970 w Gromadzie Kołbiela
Agricultural Census of 1970
in Gromada Kołbiela

GUS – przygotowania do Narodowego Spisu Powszechnego 1978
Statistics Poland – preparations for the population census of 1978

Narodowy Spis Powszechny 1978 w gminie Elk
Population census of 1978 in Elk gmina

Narodowy Spis Powszechny 1988
Population census of 1988

Tacy jesteśmy That's us

Efekty stuletniej działalności Głównego Urzędu Statystycznego to zasługa kilku pokoleń pracowników. Oprócz zaangażowania w wykonywanie obowiązków służbowych kadry cenią sobie inne aktywności oferowane przez pracodawcę, dzięki którym mogą rozwijać swoje pasje i zainteresowania.

Na chętnych czekają wspólne gry w ramach sekcji piłki nożnej, siatkowej oraz tenisa ziemnego. Miłośnicy sportu mogą uczestniczyć w treningach sekcji biegowej. Pracownicy GUS trzykrotnie wzięli udział w corocznych edycjach European Cycling Challenge – największym rowerowym wydarzeniu w Europie.

Przy GUS działa także Koło Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego „TRAPER”, którego członkowie od 15 lat aktywnie korzystają z organizowanych wycieczek po różnych zakątkach Polski zarówno autokarami, rowerami jak i pieszo.

Od 1975 r. pracownicy uczestniczą w Ogólnopolskich Rajdach Statystyków. Są to kilkudniowe wycieczki turystyczno-krajoznawcze po najpiękniejszych miejscach Polski organizowane co roku przez inny urząd statystyczny.

The effects of 100 years of activity of Statistics Poland are visible due to several generations of employees. In addition to their commitment to the performance of professional duties, staff appreciate other activities offered by the employer, thanks to which they can develop their passions and interests.

Joint games within the football, volleyball and tennis sections are waiting for them. Sports enthusiasts can also participate in running section training. Statistics Poland's employees three times took part in the annual editions of the European Cycling Challenge - the largest bicycle event in Europe.

The Association of the Polish Tourist and Sightseeing Society "TRAPER" operates at Statistics Poland. For 15 years its members have been actively participating in organised tours to various parts of Poland, travelling by bus, bicycle and on foot.

Since 1975, employees have participated in the National Rally of Statisticians. These are several-day-long tourist and sightseeing trips around the most beautiful corners of Poland organised every year by different statistical office.

Podczas corocznej akcji „Statystykę mamy we krwi”
chętni mogą oddawać honorowo krew
During the annual campaign “Statistics in the blood”,
volunteers can honourably donate blood

Reprezentacja GUS, która wygrała turniej statystyków w piłce nożnej organizowany w 2015 r. w Poznaniu

Statistics Poland's Representation, which won football tournament of statisticians organised in 2015 in Poznań

Uczestnicy XXXIX Ogólnopolskiego Rajdu Statystyków na jednej z tras, 2016 r.

Participants of the 39th National Rally of Statisticians on one of the routes, 2016

Od 2012 r., z inicjatywy pracowników, organizowany jest Turniej Tenisa Ziemnego o Puchar Prezesa GUS

Since 2012, on the initiative of employees, the Tennis Tournament for the Cup of the President of Statistics Poland has been organised

Urzędy Statystyczne Statistical Offices

Główny Urząd Statystyczny przez ponad czterdzieści lat funkcjonował jako instytucja nieposiadająca jednostek terenowych. Pod koniec lat 50. wzrosło zapotrzebowanie na stworzenie struktur statystyki terytorialnej, która byłaby partnerem dla administracji państwowej w terenie. Odpowiedzią na te potrzeby było uchwalenie w 1962 r. Ustawy o organizacji statystyki państwowej. Na jej mocy powołano 14 wojewódzkich urzędów statystycznych, 2 miejskie urzędy statystyczne oraz powiatowe inspektoraty statystyczne. Zmiany administracyjne w kolejnych latach warunkowały dostosowywanie struktur statystyki terenowej do liczby województw. W 1975 r. liczbę wojewódzkich urzędów statystycznych zwiększono do 49. Od początku 1999 r. (w ślad za Ustawą wprowadzającą trójstopniowy podział terytorialny) funkcjonuje 16 urzędów statystycznych.

Statistics Poland for over forty years functioned as an institution without local units. At the end of the 1950s, the need to create territorial statistics structures, which would be a partner for the national administration, increased. The answer to these needs was the adoption in 1962 of the Act on organisation of state statistics, under which 14 regional statistical offices, 2 urban statistical offices, and powiat statistical inspectorates were established. Administrative changes in the following years conditioned the adjustment of the structure of regional statistics to the number of voivodships. In 1975, the number of regional statistical offices was increased to 49. From the beginning of 1999 (on the basis of the Act introducing territorial subdivision into three levels) 16 statistical offices have been functioning.

Budynek Wojewódzkiej Rady Narodowej, w którym mieścił się Urząd Statystyczny w Łodzi, 1962 r.

The building of the Voivodship People's Council, in which Statistical Office of Łódź was located, 1962

Budynek Urzędu Statystycznego w Olsztynie w latach 60.-70.

Building of Statistical Office in Olsztyn, the 1960s-1970s

Urząd Statystyczny we Wrocławiu przy ul. Oławskiej, nadbudowa, 1994 r.

Statistical Office in Wrocław at Oławska Street, superstructure of the building, 1994

Pracownicy Zakładu Technik Statystycznych działających przy urzędach statystycznych, lata 60.

Employees of Statistical Technique Department functioning in statistical offices, the 1960s

Urząd Statystyczny w Krakowie
Statistical Office in Cracow

Urząd Statystyczny
w Opolu
Statistical Office
in Opole

Jakościową zmianą w funkcjonowaniu urzędów statystycznych było wprowadzenie specjalizacji. Od 2009 r. każdy z urzędów specjalizuje się w prowadzeniu ogólnopolskich badań statystycznych z określonej tematyki. To rozwiązanie zastąpiło dotychczasowe podejście, w którym urzędy odpowiadały za prowadzenie wszystkich badań statystycznych na terenie swojego województwa.

Urząd Statystyczny w Łodzi
Statistical Office in Łódź

A qualitative change in the functioning of regional statistical offices was the introduction of their specialisation. Since 2009, each of the office has specialised in conducting nationwide statistical surveys on a specified subject. This solution replaced the previous approach, in which the offices were responsible for conducting all statistical surveys in their voivodship.

Urząd Statystyczny
w Olsztynie
Statistical Office
in Olsztyn

Współpraca międzynarodowa International cooperation

Główny Urząd Statystyczny od początku swojej działalności aktywnie udzielał się na arenie międzynarodowej. Kluczowymi momentami dla rozszerzenia współpracy w wymiarze ponadkrajowym było przystąpienie Polski do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) i Unii Europejskiej. Zaangażowanie przedstawicieli Urzędu w prace tych organizacji stanowi aktualnie dominujący wymiar aktywności międzynarodowej GUS i pozwala na uczestnictwo w podejmowaniu decyzji dotyczących kształtowania systemów statystycznych. Bardzo ważnym forum aktywności GUS jest również Organizacja Narodów Zjednoczonych oraz właściwa dla naszego regionu – Europejska Komisja Gospodarcza. W ramach działalności na płaszczyźnie regionalnej ONZ na uwagę zasługuje sprawowanie przez ekspertów GUS wiodącej roli w obszarach geostatystyki, a ostatnio również na polu pomiaru celów Agendy 2030.

Statistics Poland, since the beginning of its activity, has actively participated in the international arena. The key moments for extending international cooperation were Poland's accession to the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) and the European Union. The involvement of the Office representatives in the work of these organisations is currently the basis of the international activity of Statistics Poland and allows to participate in decision-making regarding the shape of statistical systems.

A very important area for Statistics Poland's activity is also the United Nations and dedicated to our region – the Economic Commission for Europe. Within the framework of the UN regional activities, the leading role of Statistics Poland experts in the field of geostatistics is particularly worth noting as well as recently relating to the measurement of the Agenda 2030 goals.

GUS dwukrotnie gościł w Warszawie uczestników Sesji Międzynarodowego Instytutu Statystycznego (MIS) – najstarszej międzynarodowej organizacji statystycznej – w 1929 r. oraz w 1975 r.

Statistics Poland was visited twice by participants of the International Statistical Institute (ISI) Session - the oldest international statistical organisation – in 1929 and in 1975

Uczestnicy Sesji MIS przed pomnikiem Tadeusza Kościuszki na Wawelu. Widoczni m.in. Prezes Międzynarodowego Instytutu Statystycznego Albert Delatour (stoi 6. z lewej) i prof. UJ Kazimierz Władysław Kumaniecki (8. z lewej, trzyma przed sobą kapelusz).
Kraków, 1929 r.

Participants of the ISI Session in front of the monument of Tadeusz Kościuszko on the Wawel Hill, i.a. President of the International Statistical Institute Albert Delatour (6th from the left) and Jagiellonian University prof. Kazimierz Władysław Kumaniecki (8th from the left, holding a hat in front of him). Cracow, 1929

Uczestnicy Sesji MIS podczas wizyty u prezydenta Ignacego Mościckiego na Zamku Królewskim. Warszawa, 1929 r.

Participants of the ISI Session during the visit to President Ignacy Mościcki at the Royal Castle. Warsaw, 1929

Pierwszy dyrektor GUS Józef Buzek zapoczątkował międzynarodową wymianę publikacji statystycznych. Obecnie jest ona prowadzona za pośrednictwem Centralnej Biblioteki Statystycznej GUS z 40. krajami i ok. 60. instytucjami międzynarodowymi

The 1st director of Statistics Poland, Józef Buzek initiated the international exchange of statistical publications. Nowadays, Central Statistical Library conducts exchange with 40 countries and around 60 international institutions

GUS wraz z Eurostatem organizuje europejską konferencję na temat jakości w statystyce publicznej (Q2018). Na zdjęciu członkowie komitetu programowego konferencji

Statistics Poland in cooperation with Eurostat, is organising the european conference on quality in public statistics (Q2018). In the picture, members of the program committee of the conference

Podczas polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w drugiej połowie 2011 r., GUS przewodniczył Grupie Roboczej Rady ds. Statystyki oraz zorganizował konferencję „Rozwój Europejskiego Systemu Statystycznego w świetle Partnerstwa Wschodniego – kierunki i strategia”

During the Polish Presidency of the EU Council in the second half of 2011, Statistics Poland was the chairman of the Council's Working Group on Statistics and organised the conference “Development of the European Statistical System within Eastern Partnership – directions and strategy”

Zmiany Changes

Aby skutecznie realizować swoją misję i sprostać potrzebom użytkowników, Główny Urząd Statystyczny stale dostosowuje się do zmieniających się uwarunkowań. Doskonalili sposoby zbierania i opracowywania danych oraz formy udostępniania informacji.

Podobnie jak urzędy statystyczne innych krajów, GUS zmienił sposób działania pod wpływem rozwoju Internetu i nowoczesnych technologii. Niegdyś dane statystyczne pozyskiwano wyłącznie posługując się papierowymi formularzami, które wymagały żmudnego odręcznego wypełniania i przepisywania. Współcześnie polska statystyka publiczna coraz częściej korzysta ze źródeł administracyjnych, wspomagając się zaawansowanymi metodami przetwarzania danych i analiz informacji. Od początku swojego istnienia GUS używa do rozpowszechniania i popularyzacji informacji statystycznych różnorodnych form graficznych: wykresów, schematów, map. Jeszcze niedawno jedynym sposobem ich prezentowania były papierowe publikacje. Dziś, korzystając z baz danych statystycznych, użytkownicy mają możliwość zastosowania gotowych wizualizacji, bądź samodzielnego przygotowywania interaktywnych raportów.

In order to effectively implement its mission and meet the needs of data users, Statistics Poland is continually adapting to the changing conditions. It is constantly improving used methods of collecting, processing and compiling statistical data as well as forms of information sharing.

Similarly to the statistical offices of other countries, Statistics Poland has changed the way it operates under the influence of the development of the Internet and modern technologies. In the past, statistical data were obtained only using paper forms, that required tedious handwriting and rewriting. At present, Polish public statistics is increasingly using administrative data sources, supported by the advanced methods of data processing and information analysis.

Since the beginning of its existence, Statistics Poland has been using various graphic forms: charts, diagrams, maps for the dissemination and popularisation of statistical information. Not so long ago, the only way to present them were paper publications. Today, when using statistical databases, users have the option of applying ready-made visualisations or preparing interactive reports on their own.

Przemianom technologicznym i metodologicznym towarzyszy także zmiana systemu identyfikacji wizualnej Urzędu. Przez ostatnie stulecie wielu przekształceń podlegało liternictwo i formaty publikacji, opracowanie graficzne serii wydawniczych oraz logo GUS. Znak identyfikacyjny Urzędu ewoluował z czasem: od formy nawiązującej do godła narodowego (w latach międzywojennych), przez różnorodne kształty okolicznościowe i popularny wzór ze skrótem GUS na kratkowanym tle, aż do obowiązującego od 2018 r. logo utworzonego z dwóch barwnych kół, nawiązującego do diagramów Venna i Eulera.

Technological and methodological changes are accompanied also by changes in the system of visual identification of the Office. Over the last century there have been many transformations in field of lettering and publication formats, as well as the graphic design of the publishing series and the logo of Statistics Poland. The identification graphic mark of the Office has evolved with time: starting from the form referring to the national emblem (in the inter-war years), by a variety of occasional shapes and popular design with the abbreviation GUS on the squared background, up to the logo, in force since 2018, created with two colour wheels, referring to Venn and Euler diagrams.

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa www.stat.gov.pl
 Tabela i adres podmiotu sprawozdawcy: **CBSG/01**
Badanie podmiotów małych i średnich za 2014 r.
 Formularz w formie do 1 września 2015 r. a dalej do 30.06.2016 r.

OCENA PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARZEJ

1. Jakim oceniamy wpływ na rozwój prowadzenia działalności w tej branży?

ograniczenie rynku	1
ograniczenie konkurencyjnego środowiska dykt	2
ograniczenie do amortyzacji/renowacji	3
ograniczenie przed dostawcami (nie otrzymujemy dostaw) (praca na etacie)	4
ograniczenie formy promocyjnej wystawowej pod warunkiem zapewnienia ochrony działalności	5
inne z powyższych odpowiedzi	6

2. Czy prowadzona działalność jest opłacalna?

nie	1
nie	2
nie	3
nie	4
nie	5
nie	6

3. Jak oceniamy dostępność do wkładu? w skali

nie	1
nie	2
nie	3
nie	4
nie	5
nie	6

4. Na jakim poziomie oceniamy Państwa możliwości w zakresie prowadzenia działalności?

ograniczenie do niskiego	1
ograniczenie do niskiego	2
ograniczenie do niskiego	3

5. Jak oceniamy konkurencyjność działalności w branży?

nie	1
nie	2
nie	3
nie	4
nie	5
nie	6

6. Co uważają Państwo za największe wyzwania firmy?

produkty (produkcja/usługi)	1
produkty (produkcja/usługi)	2
produkty (produkcja/usługi)	3
produkty (produkcja/usługi)	4
produkty (produkcja/usługi)	5
produkty (produkcja/usługi)	6
produkty (produkcja/usługi)	7
produkty (produkcja/usługi)	8
produkty (produkcja/usługi)	9
produkty (produkcja/usługi)	10
produkty (produkcja/usługi)	11

Formularze: dawny papierowy oraz współczesny – w Portalu Sprawozdawczym
 Sheets: former – paper, and contemporary – in the Reporting Portal

Różne wersje logo GUS: Different versions of Statistics Poland logo:

1922

1928

1960

1966

1968

1970

2017

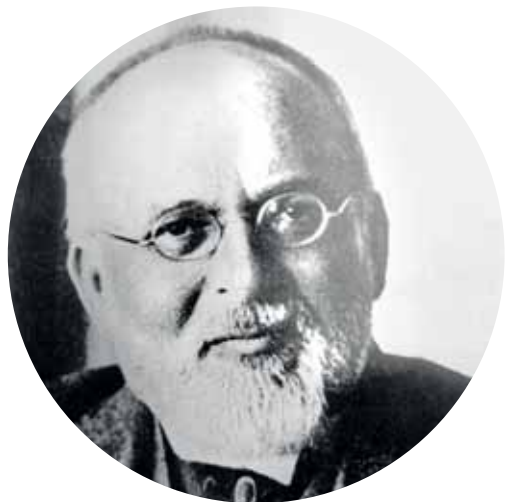

Sylwetki Prezesów GUS

Presidents of Statistics Poland:
Biographical Notes

Józef Buzek*

Dyrektor Director: 8 XI 1918 – 24 X 1929

Statystyk, ekonomista i polityk, profesor prawa i nauk ekonomicznych. Od 1906 r. członek Centralnej Komisji Statystycznej w Wiedniu i członek Rady Statystycznej Urzędu Statystycznego austriackiego Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Inicjator utworzenia w GUS m.in.: Biblioteki Naukowej, Referatu Kartograficznego, Komitetu Redakcyjnego i Biura Informacyjno-Prasowego oraz Instytutu Badania Koniunktur Gospodarczych. Od 1919 r. poseł do Sejmu Ustawodawczego, a w latach 1922–1927 senator RP. Odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, węgierskim Krzyżem Zasługi II klasy i Orderem Egipskim Nilu III stopnia.

Statistician, economist and politician, professor of law and economic science. From 1906, member of the Central Statistical Commission in Vienna and member of the Statistical Council of the Statistical Office of the Austrian Ministry of Industry and Trade. Initiator of, i.a. the Scientific Library, the Cartographic Department, the Editorial Board and the Information and Press Office as well as the Institute for Business Cycles Research in Statistics Poland. From 1919, member of the lower house (Sejm) of the Legislative Parliament, and in the years 1922-1927, senator of the Republic of Poland. Awarded the Commander's Cross with Star of the Order of the Rebirth of Poland (Polonia Restituta), the Hungarian Silver Cross of Merit and the Egyptian Order of the Nile, 3rd Class.

* Przed II wojną światową Głównym Urzędem Statystycznym kierowali dyrektorzy w randze sekretarza stanu.

* Before the World War II, Statistics Poland was managed by directors with the rank of secretary of state.

Edward Szturm de Sztrem*

Dyrektor Director: 24 X 1929 – 1939

Profesor nauk ekonomicznych, statystyk, ekonomista i prawnik. Od 1927 r. członek Komitetu Redakcyjnego GUS, a od 1929 r. jego przewodniczący. Inicjator wydawania „Małego Rocznika Statystycznego”. Członek m.in.: Towarzystwa Ekonomistów i Statystyków Polskich, Polskiego Towarzystwa Statystycznego oraz Komitetu Ekspertów Statystycznych przy Międzynarodowym Biurze Pracy. W czasie wojny opracował dla Rządu RP na uchodźctwie m.in. „Statistical Atlas of Poland”. Od 1947 r. wiceprezydent Międzynarodowego Instytutu Statystycznego. Za zasługi dla statystyki odznaczony w 1929 r. Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, a po wojnie m.in. Złotym Krzyżem Zasługi.

Professor of economic science, statistician, economist and lawyer. From 1927, member of the Editorial Board of Statistics Poland, and from 1929 its president. Initiator of publishing the “Concise Statistical Yearbook”. Member of, i.a. the Association of Polish Economists and Statisticians, the Polish Statistical Association and the Committee of Statistical Experts at the International Labour Organisation. During the war he prepared i.a. the “Statistical Atlas of Poland” for the Polish Government-in-exile. From 1947, vice-president of the International Statistical Institute. In 1929, for merit to statistics he was awarded the Commander's Cross of the Order of the Rebirth of Poland (Polonia Restituta), and after the war, i.a. the Gold Cross of Merit.

Stefan Aleksander Szulc

Prezes President: 12 III 1945 – 22 VIII 1949

Profesor statystyki i demografii Wolnej Wszechnicy Polskiej oraz profesor zwyczajny Uniwersytetu Warszawskiego. Członek Polskiej Akademii Nauk oraz wielu towarzystw, m.in. Towarzystwa Ekonomistów i Statystyków Polskich. Związany z Urzędem od 1919 r., współtworzył system statystyki w Polsce. Niezwykle zaangażowany w powstanie i rozwój specjalistycznej biblioteki statystycznej w GUS. Pod jego kierownictwem gromadzono zbiory w ramach międzynarodowej wymiany bibliotecznej. W 1989 r. nadano Centralnej Bibliotece Statystycznej jego imię. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi i Orderem Odrodzenia Polski IV klasy.

Professor of statistics and demography at Wolna Wszechnica Polska (Polish Free University) and professor at the University of Warsaw. Member of the Polish Academy of Sciences and many societies, including the Association of Polish Economists and Statisticians. Connected with Statistics Poland from 1919, co-founded the statistics system in Poland. Extremely involved in the creation and development of Statistics Poland's specialised statistical library. Under his leadership the library collections were gathered on the basis of international library exchange. In 1989, the Central Statistical Library was given his name. Awarded the Gold Cross of Merit and the Order of Order of the Rebirth of Poland (Polonia Restituta), 4th Class.

Zygmunt Padowicz

Prezes President: 22 VIII 1949 – 31 III 1965

Statystyk, zatrudniony w GUS od 1922 r., specjalista w zakresie analizy struktury zawodowej ludności. Generalny Komisarz Spisowy Sumarycznego Spisu Ludności z 1946 r. Od 1947 r. członek Komitetu Redakcyjnego. Pod jego kierunkiem opracowano pierwszy po wojnie program badań statystycznych (na 1949 r.), określający ważniejsze kierunki badań w poszczególnych dziedzinach statystyki gospodarczej, społecznej i ludności. Propagator unowocześniania technik opracowań statystycznych.

Statistician, employed in Statistics Poland from 1922, specialist in the analysis of the occupational structure of population. General Commissioner of the Summary Population Census of 1946. From 1947, member of the Editorial Board. Under his guidance the first post-war programme of statistical surveys for 1949 was elaborated, in which all more important directions of research in specific areas of economic, social and population statistics were defined. Promoted the modernisation of statistical research techniques.

Wincenty Kawalec

Prezes President: 1 IV 1965 – 29 III 1972

Profesor nauk ekonomicznych, ekspert w dziedzinie analiz regionalnych. W latach 1963–1965 wykładowca w Szkole Głównej Planowania i Statystyki (SGPiS) w Warszawie. Po powołaniu na stanowisko prezesa GUS inicjator uruchomienia w SGPiS studiów podyplomowych dla pracowników służb statystyki. W 1969 r. organizator wspólnego seminarium GUS i wydziału statystyki Europejskiej Komisji Gospodarczej na temat statystyki regionalnej.

Professor of economic science, expert in the field of regional analysis. In the years 1963-1965, lecturer at Central School of Planning and Statistics (SGPiS) in Warsaw. After being appointed as the president of Statistics Poland, he was the initiator of the postgraduate studies for employees of statistics offices at SGPiS. In 1969, organiser of a joint seminar on regional statistics arranged by Statistics Poland and UNECE.

Stanisław Kuziński

Prezes President: 18 IV 1972 – 24 VIII 1980

Profesor nauk ekonomicznych, specjalista od zagadnień rozwoju gospodarczego, handlu i inwestycji oraz finansów publicznych. Jako prezes GUS współtworzył koncepcję Systemu Państwowej Informacji Statystycznej (SPIS) oraz systemu REGON. Generalny Komisarz Spisowy w Narodowym Spisie Powszechnym w 1978 r.

Professor of economic science, specialist in economic development, trade and investment as well as public finances. As the president of Statistics Poland, he co-authored the concept of the National Statistical Information System (SPIS) and the REGON system. General Census Commissioner during the National Census of 1978.

Wiesław Sadowski

Prezes President: 24 VIII 1980 – 4 I 1989

Profesor nauk ekonomicznych, specjalista w dziedzinie ekonometrii, w tym szczególnie w zakresie statystyki nieparametrycznej, programowania liniowego, teorii podejmowania decyzji i prognozowania. Od 1948 r. pracownik naukowy, a w latach 1965-1978 rektor Szkoły Głównej Planowania i Statystyki (SGPiS) w Warszawie. Od 1969 r. członek-korespondent Polskiej Akademii Nauk, w latach 1972–1992 przewodniczący Komitetu Statystyki i Ekonometrii PAN. Autor blisko 100 monografii, artykułów naukowych i podręczników akademickich. Jako prezes GUS zainicjował przeprowadzenie w latach 1983–1992, 45 badań reprezentacyjnych w ramach wieloletniego programu pt. Zintegrowany System Badań Gospodarstw Domowych.

Professor of economic science, specialist in econometrics, in particular in the field of nonparametric statistics, linear programming, decision making theory and forecasting. From 1948, researcher and in the years 1965-1978 Rector of the Central School of Planning and Statistics (SGPiS) in Warsaw. From 1969, correspondent member of the Polish Academy of Sciences, in the years 1972-1992 the chairman of the of Statistic and Econometrics Committee of the Polish Academy of Sciences. Author of nearly 100 monographs, scientific articles and academic textbooks. As the president of Statistics Poland, he initiated the conduct of 45 representative surveys in the years 1983-1992 as the part of the long-term program entitled Integrated Household Research System.

Franciszek Kubiczek

Prezes President: 5 I 1989 – 15 I 1991

Doktor nauk ekonomicznych. Inicjator stałej współpracy z Urzędem Statystycznym Unii Europejskiej (Eurostatem) oraz implementacji europejskich standardów i metodologii do polskiej statystyki publicznej (w tym rachunków narodowych wg SNA). Z liczącego ok. 20 tysięcy woluminów zbioru publikacji GUS wydanych w latach 1950–1988 zdjął klauzule „poufne” i „do użytku służbowego”. W latach 1996–2007 i 2012–2017 przewodniczący Rady Statystyki przy Prezesie Rady Ministrów. Od 1989 r. przewodniczący Komitetu Redakcyjnego serii wydawniczej GUS „Historia Polski w liczbach”.

Doctor of economic science. Initiator of permanent cooperation with Eurostat and implementation of European standards and methodologies into Polish official statistics (including national accounts according to ESA classification). He removed the “confidential” and “for official use” clauses from Statistics Poland’s collection of c. 20 thousand volumes of publications issued within 1950-1988. In the years 1996-2007 and 2012-2017, the chairman of the Statistical Council at the Prime Minister Office. From 1989, the chairman of the Editorial Committee of Statistics Poland’s series “History of Poland in numbers”.

Bohdan Wyżnikiewicz

Prezes President: 15 I 1991 – 7 II 1992

Doktor nauk ekonomicznych, statystyk. W latach 70. zatrudniony w GUS, później w Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ oraz Instytucie Polityki Naukowej, Instytucie Koniunktur i Cen Handlu Zagranicznego i Instytucie Nauk Ekonomicznych PAN. W 1991 r. założył CESTAT – organizację współpracy urzędów statystycznych Polski, Węgier i Czechosłowacji. W 2012 r. objął funkcję doradcy prezesa GUS.

Doctor of economic science, statistician. In the 1970s, employed in Statistics Poland, later in the UN Economic Commission for Europe and the Institute for Scientific Policy, the Institute of Business Cycles and Foreign Trade Prices, as well as the Institute of Economics of the Polish Academy of Sciences. In 1991, he founded CESTAT – the organisation of cooperation between statistical offices in Poland, Hungary and Czechoslovakia. In 2012, appointed as the advisor to the President of Statistics Poland.

Józef Oleński

Prezes President: 8 II 1992 – 31 X 1995; 26 X 2006 – 14 II 2011

Profesor nauk ekonomicznych. W latach 1974–1991 wicedyrektor i dyrektor Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Statystyki GUS. Doradca prezesa Narodowego Banku Polskiego, przewodniczący Komisji Statystycznej ONZ i wiceprzewodniczący Konferencji Statystyków Europejskich. Współtwórca Fundamentalnych Zasad Statystyki Oficjalnej, przyjętych w 2014 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ. Projektodawca wyspecjalizowanych ośrodków badań statystycznych w wojewódzkich urzędach statystycznych. Propagator wdrażania rozwiązań informatycznych do praktyki statystycznej, w tym inicjator sprawozdawczości elektronicznej w badaniach statystycznych. Autor wielu prac naukowych z zakresu informacji naukowej i standardów informacyjnych.

Professor of economic science. In the years 1974-1991, deputy director and director of the Statistics Research and Development Center at Statistics Poland. Advisor to the President of the National Bank of Poland, the chairman of the United Nations Statistical Commission and vice-chairman of the Conference of European Statisticians. Co-founder of the Fundamental Rules of Official Statistics adopted in 2014 by the General Assembly of the United Nations. Initiator of specialised statistical research centers in regional statistical offices. Propagator of implementation of IT solutions to statistical practice, also initiator of electronic reporting in statistical surveys. Author of many scientific papers in the field of scientific information and information standards.

Tadeusz Toczyński

Prezes President: 5 I 1996 – 27 IV 2006

Statystyk, ekonomista. Zatrudniony w GUS od 1974 r., od 1982 r. naczelnik w Departamencie Przemysłu, a w latach 1984–1988 wicedyrektor Departamentu Przemysłu. W latach 1988–1989 dyrektor Departamentu Przemysłu i Postępu Naukowo-Technicznego, następnie dyrektor Departamentu Cen, a w latach 1990–1992 wiceprezes GUS. W latach 1980–1982 i w 1983 r. pracownik Sekretariatu Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ w Genewie. Członek Międzynarodowego Instytutu Statystycznego. Autor kilkudziesięciu opracowań dotyczących głównie statystyki przemysłu, handlu zagranicznego, cen i organizacji statystyki.

Statistician, economist. Employed in Statistics Poland since 1974, from 1982, head in the Department of Industry, and in the years 1984–1988, deputy director of the Department of Industry. In the years 1988–1989, director of the Department of Industry and Progress in Science and Technology, then director of the Department of Prices, and within 1990–1992, vice President of Statistics Poland. In the years 1980–1982 and 1983 employee of the Secretariat of the United Nations Economic Commission for Europe in Geneva. Member of the International Institute of Statistics. Author of several dozen studies concerning mainly industry statistics, foreign trade, prices and organisation of statistics.

Janusz Witkowski

Prezes President: 10 VIII 2011 – 31 III 2016

Profesor nauk ekonomicznych, specjalista z zakresu demografii, rynku pracy i polityki społecznej. Emerytowany profesor zwyczajny Szkoły Głównej Handlowej oraz profesor zwyczajny w Wyższej Szkole Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach. Zatrudniony w GUS od 1990 r. początkowo jako radca, a następnie dyrektor Departamentu Pracy i Dochodów Ludności. W latach 1996–2011 wiceprezes GUS. Autor licznych opracowań naukowych. Odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Medalem im. Wacława Szuberta.

Professor of economic science, specialist in the field of demography, labour market and social policy. Retired professor at the Warsaw School of Economics and full professor at the Professor Edward Lipiński School of Economics, Law and Medical Sciences in Kielce. Employed in Statistics Poland from 1990, initially as the advisor and then director of the Department of Labour and Population Income. In 1996–2011, vice President of Statistics Poland. Author of many scientific studies. Awarded the Bronze Cross of Merit, the Golden Cross of Merit, the Knight's Cross of the Order of Polonia Restituta and the Wacław Szubert Medal.

Dominik Rozkrut

Prezes President: od since 8 VI 2016

Doktor nauk ekonomicznych, od 1997 r. pracownik naukowy Uniwersytetu Szczecińskiego w Katedrze Ekonometrii i Statystyki. Ekspert w dziedzinie ekonomii, ekonometrii, rynków kapitałowych, polityki ekonomicznej oraz badań koniunktury gospodarczej. W latach 2007–2016 dyrektor Urzędu Statystycznego w Szczecinie, gdzie kierował m.in. rozwojem badań z zakresu statystyki nauki, techniki, innowacji i społeczeństwa informacyjnego.

Doctor of economic science, from 1997 academic worker at the University of Szczecin in the Institute of Econometrics and Statistics. Expert in the field of economics, econometrics, capital markets, economic policy and business cycle research. In the years 2007-2016, director of the Statistical Office in Szczecin, where he supervised, i.a. development of surveys in the field of statistics of science, technology, innovation and the information society.

Fotografie

W albumie wykorzystano fotografie będące własnością następujących osób i instytucji:

Archiwum Akt Nowych - na stronie: 17

Gajlewicz Norbert – na stronach: 23, 26, 31, 43, 44 (po lewej), 48, 53 (u dołu po prawej), 90 (po lewej)

Narodowe Archiwum Cyfrowe – na stronach: 10 (u dołu po prawej), 19, 37, 39 (po prawej), 41, 47 (po lewej), 65-69, 71, 75-77, 88, 89

Polska Agencja Prasowa – na stronach: 47 (po prawej), 78-81

Polskie Towarzystwo Statystyczne - na stronach: 13 (u dołu po prawej), 64

Pozostałe fotografie opublikowane w albumie pochodzą z archiwum Głównego Urzędu Statystycznego i archiwów urzędów statystycznych

Photographs

Photographs used in the album are owned by the following people and institutions:

Central Archives of Modern Records - on the page: 17

Gajlewicz Norbert on the pages: 23, 26, 31, 43, 44 (on the left), 48, 53 (at the bottom on the right), 90 (on the left)

National Digital Archives – on the pages: 10 (at the bottom on the right), 19, 37, 39 (on the right), 41, 47 (on the left), 65-69, 71, 75-77, 88, 89

Polish Press Agency – on the pages: 47 (on the right), 78-81

Polish Statistical Association – on the pages: 13 (at the bottom on the right), 64

Remaining photographs published in the album come from the archives of Statistics Poland and statistical offices

